

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lectura super quinque libros Decretalium

Nicolaus <de Tudeschis>

[Basel], 1481

De his que vi metusve causa fiunt

[urn:nbn:de:bsz:31-315896](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-315896)

videt potius inclinare, ut non sit necesse noia exprimere.
 Quidam in quodam consilio distinguit quod ant in vniuersita-
 te fuit dispositum de obligatione singulorum, et tunc dicitur ex-
 primi noia ut appareat qui sunt obligati. Ant fuit dis-
 positum de obligatione ipsius vniuersitatis et non est
 necesse exprimere noia cum ipsa vniuersitas sit per se certa.
 Alij vt refert et sequitur Bal. in l. i. ff. de magistra. con-
 uenien. dixerunt semper esse necessarium ut noia exprimantur
 quia cum notius sit quidam testis. l. domica. ff. de testa-
 debz solu deponere de his que percipiuntur sensu corporeo
 et non iudicio intellectus quia iudicare per intellectum spectat
 ad iudicem et non ad notarium vel ad testem ut non. Inn. in c.
 cum cam. d. testi. facit. iij. q. ix. l. c. testes. Et vbi vniuer-
 sitas vel capitulum seu collegium est nomen iuris et percipi pot-
 est intellectu quam sensu corporeo quia oportet considerare vtrum
 omnes existentes ibi habeant vocem. Item an sit legitime
 congregata. Item an faciat admi- nistras pres. et d. alijs ac-
 tibus. ergo notius non potest attestari quod vniuersitas aliquid
 fecerit. debet ergo exprimere noia eorum qui inter-
 fuerunt ut per hoc iudex possit comprehendere an ibi
 fuerit vniuersitas. vbi consulit Bal. q. semper in actibus sal-
 tim poterosis exprimantur noia singulorum. Jo. an. in ad-
 di. Spe. in ti. de fin. v. quid sit talis. al. v. porro mal-
 tum bene exaiat huc passum. et licet consulat ut exprimantur
 noia. in finaliter concludit quod de iure hoc non est ne-
 cessarium. quia vniuersitas seu collegium est nomen certum et de-
 terminatum. vbi in actibus in quibus requiritur certitudo per-
 sonarum sufficit dicere collegium talis loci. vt in c. capitulum. s.
 de rescrip. et in l. pater. s. tusculan. de le. iij. vbi cum fides
 notarij approbata sit et per ipsius pntia presumat sufficit quod
 notarius dicat vniuersitas talis loci vel capitulum talis
 ecclesie fecit sic. per hoc. c. ad audientiam. d. prescrip. al. seque-
 retur secundum cum quod notarius nunquam posset dicere quod talis
 fuit solenniter stipulatus cum ista sint verba iuris. dicit etiam
 quod si tale instrumentum habet sigillum collegij indubitate fa-
 cit fidem. vt in c. tertio loco de pba. Et non bene hoc dic-
 tum vt sis cautus vt saltem in poterosis inserat sigillum
 vniuersitatis in instrumto. quia presumptio est quod vniuersitas le-
 gitime actum explicauerit nisi probetur contrarium vt in d. c.
 tertio loco. et hoc dictum placet. Et etiam teneo quod non sit ne-
 cesse circumscripso sigillo exprimere singulorum noia quia
 per solennitate intrinseca presumit ad verba notarij. tex. al
 lego aptum in. s. si scriptum instrumto. de inuti. stip. vbi dicitur
 quod si in instrumto reperitur scriptum titum promissit sempronio
 p. debeat intelligi quod per solennem stipulationem. ad idem
 tex. in ff. de fideius. in fi. et l. sciendum. et quod ibi non. bar.
 ff. de v. ob. et bo. gl. i. l. i. l. de v. vide Inn. i. c. inno-
 tuit. de eo qui fur. or. rece. Item si bene velim considerare
 rare non est possibile quod notarius possit deponere quod vni-
 uersitas fecit nisi interponat aliqua verba iuris. nam si ex-
 primit noia et dicit quod faciunt totam vniuersitatem iam in hoc

vitio exprimit vbi iuris. Et vide ad hanc materiam quod
 non. Fre. consilio. c. l. iij. et c. c. v. et c. l. xvij. vbi tractatur
 si in instrumto dicitur quod ibi fuerunt due partes et aduerfa-
 rius negat cui incumbit onus probandi. et vide per Spe. vbi
 s. et concludit quod opponenti quod presumitur per instrumto
 publico. vt in c. cum iohannes. de fi. instrumto. cum precibus
 l. de pba. et hoc singulariter notabis

De his que vi metus ve ca. fi

Supra i precedentibus titulis visum est de his que spon-
 te egimus in iudicio vel extra merito nunc subijcitur de his
 que agimus coacti et iniuste iura dantur remediis rescisorijs
 aduersus ea que sunt gesta per metum et appellat actio quod met-
 us et scias quod regulariter gesta per metum tenentur et veniunt
 rescindenda per actionem quod met. cau. Saltem in quibusdam
 casibus in quibus metus vitiat ipso facto. vt plene non. J. e.
 c. abbas. et competet hec actio ad interesse secundum Iude. hic
 et bene vt colligitur in l. si cum exceptione in principio. ff. e.
 et ideo si excipitur contra agere quod sua non interest excludit
 ab hac actione potest tamen aduersus metum sibi illatum agere alijs
 remedijs conuocando de vi sibi illatum. vt ff. ad. l. iul. de
 vi. pub. p. totum. Item potest interire alia remedia iuris vt in
 l. extat quod me. cau. cum si. et pleni hic per Inn. et.

Si quis timore
Erlatum mortis postea ra-
 tum non habes religionem profitetur
 exire et matrimonium contrahere potest
 Secus si a principio vel exposito facto
 libere consensisset prima pars narrat

factum. Secunda datur indices. ibi ideoque. Nota primo vni-
 modum probandi metum instrumto vt si in loco solitario euaginato
 gladio quis minatur mortem. Secundo nota quod metus mor-
 tis dicitur imminere non solum durante vibratione gladij. sed etiam
 postmodum si tanta est minatur potestas vt veresimiliter time-
 atur mors ex contractione. hic etiam videtur durasse toto tpe-
 dum vixit maritus propter eius potentiam. Nota ibi no-
 bilis et potens quod non omnis nobilis dicitur potens nec ad in-
 cutiendam metum sufficit nobilitas. sed requiritur potestas vni-
 magis timebat hec mulier potestiam quam nobilitatem Item
 non quod contra conuocata volente intrare religionem dicitur pro-
 sumptio quod non sponte faciat si est iuuenis et huiusmodi pun-
 tum. Et sic sunt due cause ex quibus mutatio vite in conuoca-
 ta presumit suspecta. Nota ibi ad instantiam sororum quod reli-
 giosi possunt agere contra eorum pressum qui dimisso habitu
 exiit monasterium. et possunt eum remittere ad hoc. l. i. et quod
 ibi not. ff. de rei. ven. et potest facere solus preslat ar. i. c. edoceri
 s. d. rescrip. Et expressius. xvij. q. ij. abbas. s. mona-
 chi seu moniales non possunt per se sine abbate seu abbatissa
 quia non possunt agere sine consensu superioris vt in c. cum de iudi-
 Nota in tex. ibi ad instantiam sororum intellige. s. priorisse

et monialium ut colligitur in v. ideo. Item non quod si professio
exiat monasterium et allegat iustam causam timoris seu nul-
litatis ingressus non compellitur intrare nisi prius discutatur
iusticia cause allegate. vñ papa mandat hic istos absol-
ui recepto iuramento de stando mandatis ecclesie et casus prius
discuti. **¶** Ad quod metus mortis ipso facto impedit in-
gressum religionis seu professionem. et sic iste est vñ ex ca-
lwo non quod metus causa annullat actum ipso facto. et de hoc et a-
lijs casibus non solum abbas. **¶** Ultimo non quod professio nul-
la potest ratificari ex post facto per tacitum consentium. **¶** Idem
in matrimonio carnali. ut in c. ad id quod dicitur de spon-

In gl. i. ibi dicitur. **¶** Vbi tollitur prestatum per contrarium fa-
ctum postea secutum et hoc non dicitur. quoniam prestatum est iusta causa
veritatis et tunc non tollitur per contrarium factum ut hic quoniam non
libet iusta causa veniendi contra prestationem et tunc tollit
per contrarium factum ad idem vide gl. in c. tua de spon-

In eadem gl. ibi non obstat non gl. quod si quis non au-
det prestare potest nihilominus venire contra actum proban-
do iustum metum dicitur in l. hosti. quod deus fieri prestatum cora-
alijs probis viris. ar. i. c. pastoral. i. s. i. d. offi. dele. **¶** Dic-
meus vñ s. sentit gl. quod si non audeat prestari non tenet
aliquid dicere forte enim timet a probis viris revelari.
vñ iatis est postmodum pbare metum. ut in c. se. et in c.
ad aures de eo. Et facit quod non i. c. si de appel. In gl.
h. in si. Et de multiplici velo vide bo. glo. xx. q. i. in
s. velamē. In glo. iij. ibi nunquam permittitur. **¶** Hosti.
soluit formalis quod simulatio dolosa vel deceptorum p-
hibetur. cauta et puidam admittitur et ita dicitur reduci ad
pccordiam iura allegata in glo. Et tene hanc solutionem
menti. dicitur tamen quod quis non debet dicere mendacium ut non.
in c. ne quis. xxij. q. ij. vñ alibi dicit gl. i. c. cupientes d-
eiec. li. vi. quod advocatus habens iustam causam non debet
nisi ad optinendum pro mendatio **¶** Ad idem quod non. **¶** Inn.
in c. olun de resti. spo. vbi notanter dicit quod in defectum
iusticie seu probationum potest quis in occulto sibi satisfacere
de rebus sibi subtractis. dummodo abstineat a men-
datione **¶** In gl. i. verbo quod vñ i. si. non. gl. ad duo **¶** Pri-
mo quod non refert an absoluendus iuret stare mandatis
iudicis vel ecclesie utroque enim casu intelligitur de iusto
mandato. **¶** Secundo non. quod iurans simpliciter parere manda-
tis alicui non obligatur vigore iuramenti nisi ad man-
datum iustum et secundum ius per hoc facit de iureiur. quita-
uall. et c. veniens. **¶** Extra gol. dicit hic Hof. quo ad
primis dicitur. quod in hoc potest esse differentia quod iuramen-
tum prestatum certe persone non extenditur ad successorem
ut in l. cum apud. ff. iudicatum solui. secus si est prestatum ex
preposito nomine dignitatis. vñ si iuravit stare mandatis ecclesie
nam tunc iuramentum est reale. ut in c. quoniam abbas. d. gff. .
dele. Et cum hoc dicit Hof. transeunt cetera doct. hic **¶**
certe hoc dicitur non est verum in materia nostra. quod absol-
uendū prestatum iuramentum videtur semper habere respectum

ad dignitatem et non ad personam iudicis. quod materia subie-
cta non potest pccernere personam tamen. ideo non est curandum an
sit expressum nomen personam vel nomen appellativum per hoc
c. directi. de spon. et l. cum post mortem. s. i. ff. de ad-
mi. tu. **¶** Hinc non dicitur bar. i. l. terminato. l. d. fruct.
et l. expen. quod si iudex refuat sibi taxationem expensarum
expresso nomine personam nihilominus facultas taxandi transit
in successorem quod materia non potest pccernere personam sed
dignitatem tamen. ad idem quod dicitur in c. quoniam abbas pall.
et fact. c. aduersus et quod ibi non dicitur de immu. ecc. **¶** Quia si
excoico vicarium seu prelatum excoicatum non transit in suc-
cessorem quod materia subiecta pccernit personam et non dignitatem
ut ibi non. **¶** In alia materia que pariter potest pccernere per-
sonam et dignitatem potest procedere illud dictum Hof.

In gl. pe. in si. gl. in hac vitima solutione nimis
generauerit loquitur. **¶** Potest sic intelligi quod utraque pars debet
vocare de iure suo. i. quod moniales habent pbare professi-
onem qua probata fundata est eorum intentio. nam pbato
facto presumitur quod interuenierunt omnia requisita ad factam per
hoc tex. nobilis i. c. i. pntia. de pba. vbi pbata professione
presumitur quod pntens habet legitimum etatem. et negantem cum
bit pbato **¶** Aliter vero que allegabat metum habet
pbare metum. et sic utraque pars pbabit. **¶** Vel tene scias
solutionem gl. **¶** Et ex ea non quod quis dicit aliquid pbare
eius quod habet intentionem suam fundatam a iure communi et
quod non pbatur contrarium per aduersarium si tamen malit-
er pbaret prestatum ex legitima causa interposita tunc on-
pbandi quod sponte fecit incumbit monialibus ut in pri-
ma solutione gl. **¶** Quod autem si concurrunt pbationes con-
trarie quod ut quod mulier pbaret quod per metum fecit **¶** Ad hanc
let vñ quod spore quod pbatio sit pferenda. **¶** Dic gl. illa que sit
de metu imo plus crederetur duobus testibus affirmati-
uis metum quam mille dicitibus quod sponte fecerit ut non
dicit Inn. in c. cum sup hoc. de renu. et e rō quod deponē-
tes sup metu deponunt sup actu perceptibili sensu cor-
poris ut quod tyrannus minatus fuit mortem nisi leta fa-
cie pferetur. **¶** Deponētes quod sponte deponunt de actu
inceptibili quod de intrinseco cordis **¶** In gl. si. ibi
i. post mortem viri hec so. bona ē. nam post mortem mariti
poterat mulier se irrevocabiliter obligare. **¶** Vnde vi-
ro non poterat ex quo erat iuuenis. et remanebat in secu-
lo. vñ saltem episcopus ex suo officio potest removere mulierem
de monasterio quoniam tunc quod maritus sibi dedisset licentiam
ut in c. i. de pueris. p. iug. ideo sequens solutio gl. non ē
tuta. **¶** Et de hac materia dicitur ut plene dixi in d. c. i. r. c.
ex pte. c. ti. **¶** Ultimo nota ex gol. ibi quod viuente viro
metus mortis durare intelligitur et c. quod mulier aliquid ge-
rens metu mariti excusatur tota tpe vite mariti si non
pccauit ad iudicium. quod videtur semper timuisse maritum
hoc intelligo quoniam maritus erat ita potens quod versimiliter
mulier timuit. **¶** Si mulier potuisset fugere ad locum tutum

effect excusata toto tpe vite mariti ad b qd nō. **Inn.** i. c. ij. de regula. **Sz** quero p declaratōe gl. r. tex. nūquid statim mortuo marito videat ratificare ingressum nisi illico exierit de monasterio. Quidā dicūt qd expectatur p mēsem. ar. i. q. i. pstat aliqui qd p annū. l. b. o. ti. r. cōter doct. dicunt hoc eē arbitrarū. ar. i. d. c. de canis. de offi. dele. habebit enim index arbitrari ex qualitate psonē r. ex diuturnitate temporis an tūc approbaverit ingressum stādo aliquo tpe post mortem mariti. r. vide tu **Inn.** in. d. c. ij. de regulari. vbi dicit qd nisi statim quis exeat mōsteriū cessante metu vī datur approbare ingressum nō requiret qd in cōtinētī haberet currere ar. in. l. q. dicimus. ff. de lo. r. ideo bā nūq. vīr habebit hoc arbitrarū. **Extra glo.** oppo. cōtra tex. videtur enī qd hec mulier nō fuit obligata cū nō emisit aliqd votū nec fecit p̄fessionē vt in. c. clerici. de reg. **So.** dicit **Inn.** qd ex quo solemniter recepit velū videtur fuisse p̄fessa sicut dicimus in recipiente habitū p̄fessorū. vt in. c. i. de regula. l. vi. **Et** ponit **Inn.** hic notabile dicitū faciendū differentiā inter votū exp̄sum r. susceptionē habitū. dicit qd votū seu p̄fessio obligat vniuersim nisi p̄bet metas qui habuerit cadere in p̄tātē vīr nec aliter releuat p̄statatō. qz p̄statatō debet esse vestita iusto timore. **Secus** dicit in susceptione habitū quia ad tollendū p̄sumptionē tacite profissionis sufficit qualiscunq. metus vī etiā mine parētū excusant. **xx. q. ij. p̄ns.** **Et** est rō diuersitatis scdm eum qz votū seu p̄fessio fit p verba exp̄ssa. quibus stādū ē donec legitime probet oppositū. **ff.** ex susceptione habitus ont tota p̄sumptio profissionis que d̄ facili tollit p p̄tāriā p̄sumptionē. **Itam** vna p̄sumptio profissionis dicit aliā r. q̄nq. ad inuicē collidit. vt in. c. litigat de p̄lump. r. nō. in. c. transmisse. **ff.** qui s. sint le. r. notabis bene hoc dicitū. **Sz** cōtra p̄dicta videt iste tex. militare. nā hic intemēt lola veī susceptio r. tñ papa mandat hic inquiri si timore mortis mulier inducta fuit r. sic videt qd nō sufficiat oīs met' ad exciudendā p̄sumptionē surgentē ex susceptōe habitū. **So.** p̄rio credo posse dici qd si solemniter mulier recepit velū p̄inde ē ac si de verbo profissionē fecisset. **sec'** aut qñ sine solēnitāte suscepisset quis habitū. **Uel** dic qd tex. hic narrat factū qz ita mulier dicebat p̄tigitisse. **ff.** forte prima solutō venior.

Qui p metum amissionis pa

Abas trimonij suo benefico renūciat

illud repetere pōt. **Prima** ps narrat factū.

Secda dat indicē ibi vñ r. qz. **Itō** primo qd p̄ditio oīm bonoz infert iustū metū r. idē dicit **Hoff.** de malelore p̄tē bonoz. p quo facit. c. frequēs. de resti. spo. l. i. vñ nā ibi ī actu odioso equipant oīa bona r. maior ps bonoz idē videt dicendū in casu nō fauorabili vt p̄tē.

dēs iustā metū possit recipere qd p metū p̄dit et in b tene metū istū tex. nā sepe tyrāni inferūt metū circa p̄trunoniū. **Secdo** nō ibi dēt in irriū reuocari argumētū op̄imū qd renūciatō beneficij p metū facta tenet licz possit peti illi' restitutō p actionē qd metus cā. **Et** nō scdm istū itell. eccl' qd licz p renūciatōne p̄dat titulus. tñ restitutō qd fit p actionē qd me. cau. restituit in p̄stinū ius sine noua collatōne r. absq. p̄statione fienda de illo cui interea fuit collatū. qd tene metū r. de hoc **ff.** lat' post gl. **Ultim** o nō ibi integritate restitutas vniuersa. qd p actionem qd met' cā d̄ fieri integerrima restitutio eoz qd quis p̄didit p metū. **Sz** ergo haberi respectus nedum ad bona existētia **ff.** etiā ad d̄mū illatū r. ad interesse qd quis sustinuit p̄pter metū. **Itā** hec actio qd met' cā p̄ncipaliter dat ad interesse vt in l. si cū exceptōne in. **ff.** qd duplicat. **ff.** eo. ti. **Secd** qd ro hic quid si abbas iste nō misisset istos milites. **ff.** ro gasset illū sacerdotem vt renūciaret nūquid rogamina istius habuissent inducere iustū metū. **So.** dicit qd rogamina regulariter vel etiā verba cōminatoria nō interant iustū metū. qz metus cōsistit in atrocitate facti vt in. l. metū r. in. l. ad inuidiā. **L. c. ti.** vbi patet qd etiā dignitas alterius p̄tis nō est iusta cā p̄sumēdi metum istud fallit in tyrannē qui solitus est se iure in eos qui suis p̄cibus nō parent tūc enī rogamina tyranni habent p̄cepto r. inferūt iustū metū in parente. ad hoc bona gl. in. l. i. **ff.** qd missa. tenet **Bar.** i. tractatū de tyrāno r. idem dic i ep̄o vel alio p̄lato potētē qd solet seruire in dericos suis votis nō obtpanteo. sic intelligenda ē gl. in. l. i. **ff.** que onerande. **ff.** q̄nā rerum actioni datur **Itinc** vulgariter dicitur qd rogamina superioris sunt p̄cepta **ff.** intelligo modo p̄dicto r. hec notabis. **In** gl. nota bene hanc gl. qz ē magistra in materia sua r. quotidie ad eā renūciat cū queritur an ea. que fiūt per metū teneat. **Et** vt clare habeas gl. p̄mo gl. colligit **ff.** tex. vñū notabile qd ea qd fiūt p metū amissionis rerū debent restitūdi. **Secundo** gl. querit an hoc habeat locū in illis rebus sine quibus vita corp̄alis amittit vult qd ex quo nō pōt. quis sustētari sine illis bonis qd bus timet spoliari excusatur si quid fecit p illū metū. nā vita nostra corp̄alis nō pōt sustētari sine adiumento t̄paliū. vñ alibi dicit **ff.** qd etiā sp̄alia sine t̄paliū diu esse nō possūt vt. i. q. ij. si quis obiecerit. **Itinc** dixit gl. in. l. aduocati. **L. de aduo.** dicit. iudi. qd bona t̄palia sunt alia vita quasi dicat vt corpa sunt frūda. vñ sicut mortis metus excusat. vt in. c. cū dilectus. **ff.** e. ita r. ma' p̄dendi bona t̄palia. **Idem** dicit gl. si timet pati granē iacturā i reb' lais. **Et** nota in hoc gl. quasi innuat qd medū excusat ma' p̄dendi oīa bona. sed etiā si timet pati grauem iacturam vtputa si timet p̄dere maiorem partem bonorum vt. s. dixi an antea

excuset metus excōdicationis dicam post gl. in. d. c. cū dilectus Tertia gl. cōtra p̄dicta oponit. de. c. oēs causatōnes. vbi metus paupertatis nō excusat gl. di recte n̄ soluit s̄ dicit q. c. istud loq̄tar qm̄ quis cōmittit malū in se. p̄pter timorem libertatis vel corpo. z. s. cruciatum. nō em̄ quis debet cōmittere peccatū imo oia poti⁹ mala pati vt i. c. sacris. f. e. h̄inc dicit tex. iuris civilis in. l. palam. ff. de ritu. nup. q. nō ē ignoscendū mulieri q̄ p̄textu paupertatis turpem vitā elegit. z. est rō qz p̄ peccatum mortale morit̄ aia Nam oīe mortale est dignū p̄na eterna. sed aia ē dignior corpore cum corp⁹ sit mortale z. caducū. Ideo imminente metu mortis debet quis poti⁹ eligere mortē temperalem. s. corp⁹ qz mortē p̄petuā. s. aie Quarto i verbo nō gl. intrat p̄ncipale materiā an ea que fiunt p̄ metu teneat z. primo tradit regulā affirmatiue cū litatione tñ dicens in effectu q. ea que fiūt p̄ metu regulariter tenēt dummodo sine culpa sua quis incidat in metū. nā tū c̄ si sine culpa incidit pōt peti rescissio eoz que acta sunt p̄ actiōne q. met⁹ cā. sed si culpa sua incidit in metū tenent gesta z. nō cōpetit aliquod remediū metū passo. tex. de hoc vltimo est singularis qui quotidie allegatur in l. si mulier. ff. e. vbi dicit q. si liberta cōmisit in gratitudinē cōtra dñm z. p̄textu ne reuocaret in fuitate aliqd p̄misit dño nō succurritur sibi p̄tra illā p̄missionē liz metu fuitatis fecerit. z. hoc ideo quia ipa sibi intulit metū p̄mittendo ingratiudinē z. dñs iuste minabatur sibi de reuocāda ea ad fuitatē. Ab hac regula gl. excipit hic lex casus p̄rim⁹ in matrimonio. z. ē duplex sp̄alitas scdm̄ gl. in matrimonio p̄rimo q. nō tenet si metu fuit p̄tractū. Secdo q. etiā si culpa sua quis incidit in metū nihilomin⁹ matrimoniu ē nullū p. c. veniens de spon. qz matrimoniu cōtrahit̄ libero p̄sensu. z. vbi interuenit metus tollit̄ qualitas libertatis vt in. c. cū locū d̄ spō. Cōtra hoc gl. oppo. de. c. inter cetera xxij. q. iij. vbi tex. videt̄ inuere q. matrimoniu tenet z. est ille tex. multū singularis i hac materia. Et h̄ et ibi multipliciter soluit. Et primo q. ibi nō interuenit iust⁹ met⁹ q. possit cadere in p̄statem virū hec solutō non ē bona. qz tex. ibi loquit̄ d̄ metu necis. Secda so. q. in eo q. tex. ibi dicit sit stabile z. firmū. illud verbum sit ponitur p̄sultue z. nō p̄ceptiue. hec ē imp̄p̄atio litere

Tertia so. q. loquit̄ de cōsilio. hoc nō apparet ibi i tex. Quarta so. q. met⁹ nō fuit ibi. p̄batus cōtra hanc facit qz ibi p̄supponit̄ met⁹ alias non fuisset dubiū. vñ p̄pter verba illius tex. multū vrgentiā tenuit̄ hic do. meus do. card. q. matrimoniu metu cōtractū tenet. z. sic q. iste casus nō recte excipit̄ a regula. f̄met tñ q. potest rescindi p̄ actiōne q. metus cā. sed cōter gl. z. doc. vtriusqz iuris tenent oppositū. z. hec cōtraria opi. veri or est. Et adduco tex. cui m̄deri nō pōt in. c. singnifica uis. de eo qui duxit in matrimoniu. vbi tenuit̄ sp̄m

matrimoniu cōtractū post primū mercaiosum nulla pri⁹ petita rescissio p̄ actionē q. me. cā. si em̄ valuisset primū m̄rimoniu nō tenuisset scd̄z p̄mo nō annullato. quia m̄rimoniu nō pōt p̄sistere nisi inter duos vt in. c. gaudem⁹ de diuor. Itē p̄batur in. c. veniens. supi⁹ us allegato. et in. c. cū locū de despon. nam certū est q. i m̄rimonio p̄trahēdo requirit̄ liber cōsensas vt ibi s̄ vbi metus interuenit licz nō faciat cessare cōsensum tñ tollit̄ q̄litate libertatis requisitā z. vbi requirit̄ certū quid cū qualitate libertatis nō est iuri satisfactū si interueniat illud sine qualitate libertatis vt in. c. p̄satis. de resti. spo. vide bonā gl. quā tenebis menti i. c. notificasti. xxij. q. v. z. vide in hoc qd̄ plenius dixi i d. c. cū locū. z. ad. c. p̄all. inter cetera. pōt m̄deri. vt in gl. nā licet imp̄pare tex. vba p̄pter alia iura cōtraria vt in. c. cum dilectus de cōsue. ar. in. c. cū expediat d̄ elec. li. vi. Et dicit q. ibi int̄uenit iuramentum nō tñ intelligas q. iuramentū habz firmare cōtractū m̄rimonij. qz nō restituit̄ libertatē requisitā sed cbligat vt saltem cōtrahat m̄rimoniu seu nō veiat p̄tra n̄ absolutōne petita vt in. c. si. v. o. z. in. c. vep. de iureiur. Secundus casus est in dote. nā p̄missa vel solata p̄ metu nō tenz vt in. l. si mulier in. s. si dol. ff. q. metus cā. sed simpli ceter p̄missa sustentabit̄ ex sola approbatōe legis ideo metus interueniens vitiat ex toto actū. Et ex rōne sua p̄t colligi vna regula generalis q. vbi cūqz simplex p̄missio valet ex approbatōne legis si met⁹ interuenit n̄ tenet hoc tñ dictū nullibi p̄bat. nā licz tex. ibi loquat̄ de dote p̄missa. tñ verbū p̄mitto pōt adaptari ad nudā p̄missionem z. ad solennē. vt in. l. sciendū. s. dictū ff. de edi. edic. z. in. s. si scriptū insti. de iur. sti. ideo tene q. sp̄alz est in dote qualitercūqz p̄ metum p̄missa vel solata. Et quēadmodū m̄rimoniu d̄ esse liberū. ita et dos accessoria ad matrimoniu vt nō gl. in. d. s. si dos. Tercius casus in rebus ecclesie p̄ metu. traditis. nō. n. transfert̄ dñm intercedere metu. cōtrariū tñ sensu gl. xv. q. vi. c. i. z. aliqui. secuti sunt. Sed cōis opi. sequit̄ istā gl. z. sp̄alit̄. Jo. an z. facit q. nō archi. in. s. de re. ecccl. nō all. li. vi. Do. an. dicit q. aut nō interuenerūt debite solennitates que debent fieri in ali enatiōe z. tūc dñm nō transfert̄. xij. q. ij. sine exceptōne. aut fuerūt fuate solennitates z. tūc transfert̄ dñm Et ex hoc videt̄ inferri q. nō sit sp̄ale in traditiōe rei ecclesiastice. z. idem videt̄ tenere hic do. car. sed certe nō sufficit q. solennitas seruet̄ nisi sit facta in casu licito z. a iure approbato. Duo em̄ sunt necessaria vt valeat alienatio facta de re ecclesiastica. p̄rimo q. fiat in casu licito. Secdo q. fuer̄ forma a iure statuta siue tradita vt est tex. in de. i. de re. ec. nō alie. nō in. c. i. de in. iute. resti. dixi in. c. ecclesia. de cōsti. h̄is vero obfuitatis tenet̄ alienatio. licz met⁹ intercesserit. ar. c. merito. xv. q. i. Quart⁹ casus i voto qz votū p̄ metu factū nō

tenet scdm gl. qd bene notabis. Et ide no. glo. xv. q. vi. in. c. aucte qd intellige in metu humano no autem in metu diuino. Na si quis timore dei vel timore peccatoru suoz vel timens interitu corpis ppter naufragiu vel quid simile emisit votu tenet. qz talis metus e bonu et appetendus. vt in. c. licet nobis. de regu. iur. i. c. gl. i. qz nobis. Et qz do. car. hic dicat iure no pbari vt metus ipediat votu in puto ptrariu et allego casu aptu i. c. pns. xxiij. q. iij. facit. c. notificasti. xxxij. q. v. et i. c. si. s. e. licet ad illu tex. possit mderi qz ibi simulate asumpsit velu et sic defuit ibi voluntas. s. in si illi. c. bene facit tex. vbi papa no refert ad simulatone vel pte statone s. solu ad timore mortis. Item pbo hoc rone p votu quis obligat deo s. deo nihil e acceptu qd no pcedat ex sincera voluntate qz nullu e bonu nisi voluntarium vt dicit tex. xxxij. q. v. ad fide. et ea. ca. q. vij. in. s. ex bis. Quintus casus in iurisdictione p metu extorta. na intercedere metu no transfert iurisdictione. allegat gl. i. ij. in. s. i. ff. de iudi. Et no bene hunc casum ille in tex. loquit spaliter in eo qui metu progauit iurisdictione alteri iudicis vñ voluerunt aliqui casum illu extendere. Sed gl. hic nonter igtellexit illu tex. generaliter qd satis mihi placet p siderata rone tex. nam si metus impedit progatone iurisdictionis fori? vñ impedire translatione. et hunc intellectu videt approbare Bal. in. le. decernimus. l. de sacro sanc. ecc. et Bar. in tractatu. de tyrano. Et p hoc infero ad qone ciuitas hns electioe officialis vel pntem eligedi sibi dnm obfessa p exercitu eligit sibi officiali p metu vel trastulit iurisdictione in tyranu qui habebat ciuitate obfessa querit nunquid iurisdictione sit translata. et p pns nuqd teneat gesta p tyranu istu seu officialem et dicendum qz si qz vbi agit de iurisdictione pferda metus vitiat factu ipo facto. vt in. d. l. ij. intellecta modo pdicto. et hoc tenet Bar. in. d. tractatu. et sentit Bal. in. d. l. decernimus. qz bene nobis Et ex hoc infero ad alia qoz Canonici elegerut aliqui in platu p metu puta p pceptu tyrani nunquid talis electio teneat et multa cosimilia sup hoc enumerant tempore Urbani sexti. qñ incepit vltimu scisma i ecclesia dei Na dicebat cardinales alii qui qz p metu et p impssioez romanoz elegerut p papam. vñ postea quida ex eis puenerut et aliu elegerut Ex dicto bar. et Bal. p rationem huius gl. et per tex. illius l. ij. possit dici qz electio est nulla. Et vide tex. iuncta gl. in. c. quisquis. de elec. et similit facit tex. in. c. vbi piculu in. s. ceteru de elec. li. vi vbi dicit tex. qz cessat electio vbi adimit libertas eligendi In ptrariu facit qd no. Inn. in. c. qz licet. de elec. vbi dicit se credere qz si metus intercessit teneat electio. licet veniat in iurisdictione vnde anoz irref tenent gesta p electu. Et ad allegat istu tex. in. ar. Et tene menti singulariter illud dictu Inn. ppter ei auctoritate na facit ad pcedente

qone de tyrano. Ego tñ alit distinguo reducendo ad pcoria i. c. licet. de elec. viz qz aut ppellit electores eligedi certu et tuc electio e ipo iure nulla. qz e ptra substantia electionis na electio e vnu d plurib eligere et ita itel ligat tex. i. d. s. ceteru. aut ppellit eligere vnu d certo genere personaz et tuc metus no vitiat ipo facto. qz no ex tota adimit libertas eligedi vt in. c. cu terra. d. elec. et tñ valet psuetudo vt electores teneat sibi eligere platum d certo genere psonaru vt est tex. in. c. abbate de verbo. sig. et i. c. cu dilect. d. plue. hinc dixit Jo. an. d. c. cu terra. qz psuetudo no pot tollere libertate eligedi. s. restringere sic qd nobis. et pleni dicit in. d. licet Sextus casus et vltim scdm gl. i auctoritate tutoris p metu extorta. vt in. l. i. in. ff. d. aucto. tu. et possit ad duci ille tex. ad tertiu casum pallegatu vt si eps auctorizet in ptractu pmetu in ipo p ecclesia inferiori qz tal auctoritas si teneat qz eps equipat tutori. vi. q. i. i. c. lib. et no. s. d. i. re. resti. et i. c. anditis i gl. iij. Ex gl. hosti. expatit aliqs alios casus et sit i ordie Septi casus. c. vnicu. l. i. vi. vbi dicit qz absolutio ab excoicatione p metu facta no tenet. Octauus casus i testu cu testes inuiti fuerunt detenti vt. l. que testu in. ff. de testa. no. g. i. e. sacris. Nonus casus in sententia. na tenet hic hosti. qz snia p metu lata no tenet. allegat. xi. q. iij. iniustu. et Jo. an. hic simpliciter transit referendo. hosti. s. ptrariu nouit gl. in. d. c. iniustu. et sequit ibi archi. et gl. in. c. quatuor ea. ca. et. q. que dicit qz sententia lata p metu tenet licet possit elidi p actione vel exceptione. Do. an. distiguit qz aut metus impedit solennitate requisita et sententia no tenet alias sec. sed hoc nihil e dicere qz si debita solennitas no interuenit sententia e nulla no ppter metu s. ppter defectu solennitatis. qz si no suat solennitas substantifica no tenet sententia quatum canoz spate lata. vt in. l. plata. l. d. sen. et. ij. q. vij. diffinitiva Repio bal. in hac. q. in. d. l. decernimus. distiguent qz aut metus fuit illat? circa pntem clauiu et vitiat ipofacto. qz pntem clauiu vñ esse libera. allegat. d. c. vnicu. e. ti. li. vi. aut metus fuit illat? i alijs sententijs et tenet sententia licet possit rescindi. ppter metu allegat gl. in. d. c. iniustu. et dicit canonistas ita tenere s. pfecto ptra pntem mebru suu allego gl. singulari in d. c. vnicu. qz pdndit sententia excoicationis lata pmetu tenere quasi in absolutioe sit spale vt metus vitiet et allegat no. in. d. c. iniustu. et tene meti illa gl. qz nemo allegat. facit pmo qz cum illa sit gl. Jo. an. videt repbare dictu hosti. hinc na si excoicatio lata p metu tenet fori? alia sententia. Itē adduco illu tex. p locu a spali. na cu spaliter papa ibi puidet circa absolutione. ergo scias in excoicatione et in alijs sententijs ptra dictu bal. Et pot esse ro spalitatit qz pncipes seculares erant faciles in copellendo platos et ad absoluedu aliquos a sententia excoicationis. et sic no poterat obseruari rigor

ecclesiasticis merito fuit statutū vt al. absolutio esset ipso iure nulla. Conclūde ergo qd regulariter met^o non vniat ipso facto cū interuenit in iurisdictione exercēda sec^o si in iurisdictione pferēda vel progāda vt in. d. l. ij. r. in. v. c. an. s. ex. cepto. Decim^o casus in consōne pcur. scōm hosti. allegat. c. accedens. s. de pcur. r. ita trāseūt h. doc. Et bñ nōbis ppl auctoritate doc. vt si p metū quis pstituit pcuratorē nō tenet pstitutiō. s. certe ille tex. hoc nō pbat. nā papa ibi nō intendebat ins de nouo indacere s. voluit puidere locū securū ptribus qd fēda est in oi actu tñ nō sequit qd si de facto met^o intercesserit agnus vitie. Undecim^o casus r. vti^o scōm hosti. s. actu q n pōt fuare sine peccato. s. dic q obligatiō hic impeditur nō ppter metū s. rōne peccati qz nō pōt obligari ad peccādū. nec etiā iuramentū valet vt in. c. quāto. s. iuratur. r. c. li. vero r. xxij. q. iij. quasi p totū Exipio dug. decimū ea qui pphendit in se multos casus in his. s. que genū iniuste carcera tum cū ipso detentore vt est tex. notabilis in. l. qui in carcere. ff. c. vbi aliū casum voluit exipie. do. An. j. c. p. p. in renūciatione beneficij. Dicit enim ibi renūciatio beneficij per metum facta nō tenet r. infer ibi postmodum generaliter ad omnes actus spūitales vt in eis vitiet met^o ipso facto qz in istis debet esse voluntas libera r. liberū arbitriū. s. certe non credo eum bene dicere r. pmo in renūciatione beneficij bēa glo. notabilē in. c. sup. hoc. de renunc. que apte tenet qz renūciatio p metū facta tenet licet posset rescindi apte hoc tenet Inn. in. c. ad audientia. j. c. vbi dicit qz rescinditur p actionē qz met^o cā. sentit idem Inn. j. c. p. xi. lo quis tñ ibi alternativē. sed p. r. Abbas. apte hoc ibi tenent. idem do. de ro. deci. cc. lxxij. pbat p locū a speciali in. c. ij. in. s. sane de pe. vbi dicit qz renūciatio beneficij. que fit p captiōnem r. detentiōnem ptātum seculariū nō tenet vt sic in odiū istoz pncipiū qui qñqz in carcerāt clericos vt renūciēt fuit illud ius spāle inductum vt nō teneat renūciatō. vñ dicit ibi Bal. qz illud est ius nouū r. facit qz ibi nō. gl. in verbo p. dicto modo. Ad hoc etiā adduco istū tex. nā papa nō fundat se spāliter hic sup. beneficio sed sup. regula generali dicens qz que metu r. vi sūt dñt renocari. r. c. r. sic apte sentit qz debet transire cū cōi regula. Itē quatin^o dicit qz in spūalibus vitiat metus. p. rariū voluit gl. in. d. c. vnico. li. vi. Item baptism^o assumpt^o p metū tene qz ibi est volūtas licet coacta vt in. c. maiores in. s. item queritur de bap. r. xxxv. di. de iudicis. r. facit rō. ca. merito. xv. q. i. Conclūde ergo qz in actu merito metus vitiat ipso facto. vt in. d. c. ad fidē. Sed spāle ē vbi. imprimis character. d. c. maiores. s. vbi nō uctat de merito quo ad deum s. de merito vel aliō vinculo metus nō vitiat regulariter abbas.

D aures. Qui terrore laycoꝝ electi renūciatio iuramento vel fide firmata non sit regimini ad qd elect^o erat prefici poterit hoc dicit pphendēdo quēlibet intellectū. Communis diuisio. secūda ibi tue. Nota primo qz factū a maiori pte collegij aliquibus ptradicientib^o pōt dici vnanimiter factū ita colligit hic do. an. s. in iudicio meo totū oppositū est colligēdū. hic em dicit qz vno excepto electio fuit vnanimiter celebrata. Nam si verbū vnanimiter verificaret in maiori pte collegij frustra fuisset dictū vno excepto. r. qz hoc vbum vnanimiter importat qz nemine di screpate. pbat tex. i. c. ij. s. postula. pla. r. i. c. si vnanimiter. eo. ti. Et ibi nō. hec etiā etimologia vocabulū nam vnanimiter dicit quasi vni^o ai. nō ergo pnt. dici electores fuisse vnanimes si coꝝ aliquis fuit discors a sententia cōi. r. idem dic de verbo cōcorditer requirit^o em vt nemo discrepauerit. vt nō gl. in cle. ne romana. de elec. r. in. c. capiētes de elect. li. vi. dixi in. c. non pōt. j. de re iudi. Secundo notabat hic do. An. qz renūciatio beneficij p metū facta nō tenet r. certe iste tex. hoc nō pbat hic em nō dicit qz renūciatō electionis nō tenuerit. s. simpliciter dicit qz talis renūciatio nō obstat quo min^o is qui renūciatū prefici possit ecclesie. ad cui^o regimē fuit elect^o. vñ vt dicit Inn. pōt intelligi ex nouo iure. s. p electiōe de nouo fēda. vel pōt intelligi qz ex antiquo iure sed vt dicit p. r. Abbas. pri^o petita restitutioe aduers^o illā renūciatōem metu factā. r. p hoc tex. in. c. ij. in. s. sana. de penis. vbi tūc solū renūciatō beneficij ē nulla qñ fuit facta ad captiōnem r. detentiōnem alicuius ptātis secularis. secus ergo qñ met^o aliter in tenuerit de quo dic vt plen^o dixi. s. c. p. xi. Tertio nō qz iuramentū r. fidei interpositio diuersa sunt. Sed quero de dñia inter hec do. dicit. Inn. qz iuramentum est cū sit sup. libris reliquijs vel alia re sacra. Fidei prestatio ē cū quis pmittit aliquid p deū vel fidē r. nihil aliud vt hic dicit Inn. Sed in cōtrariū facit. c. r. si xps d iurein. vbi patet qz pōt interuenire iuramentū absqz tactura alicui^o rei sacre vel alii cui^o scripture. nā ad esse iuramenti nō requirit^o necessario tactura alicuius rei vt pbat ibi r. nō. gl. ij. q. i. in summa r. vide gl. in hoc notabilē in. c. i. de here. Et ob hoc do. car. hic voluit dare aliā dñam dices qz tūc est iuramentū cū expmitur vbum inro. Si aut nō expmitur r. pmittit aliquid p deū seu p fidē tūc dicitur si dei prestatō. si aut nō interponitur deus vel fides tūc dicitur simplex pmissio. Hec dñia mihi ex toto nō placet. r. tex. videt in oppositū in. c. ego. r. in. d. c. et si xps de iurur. vbi patz qz dicēdo. sic de^o me adiuret r. hec sancta euāgelia ē iuramentū. r. tñ nō expmitur verbum iuro. Itē habes multa exempla in. d. c. r. si xps

In quib? sine expressione hui? vbi iuro. inducitur iura-
mentū. et ideo dicerem q? iuramentū et fidei prestatio ha-
bent se vt gem? et specics q? oī fidei prestatio ē iura-
mentū nō ecōuerso vbiāq; em̄ adijcitur vinculū re-
ligionis simplici assertioni pōt dici iuramentū. Ad hoc
qd nō. in. d. c. et si xps et hec faciūt ad qōnes. Mūgd
violās p̄statōez fidei possit p̄uari beneficio sicut ve-
niens cōtra iuramentū. Scdo nūquid sit infamis sicut
piur? eo cū quo piurū irrogat infamiā qd qñ sit ple-
ne dixi in. c. testimoniū. de testi. Ad p̄mū archy. i.
c. iuramētū. xxij. q. v. recitauit quendā dicere q? debe-
at p̄uari beneficio sicut veniens p̄tra iuramentū. Et hoc
tenuit gl. notabilis in. c. querdā. ne plati vices suas et
idem ibi hosti. et idem tenet gl. i. c. cōstitut? . d. trāfac-
sed aliud videt tenere ipe archy. ibi et i. c. i. de sepul. li.
vi. vbi vide vidz em̄ in hoc variasse. sed do. car. tenet
h? qd nō sit p̄uāduz beneficio et refert hoc idem tenere
quādā decisio. rote. ego seq̄r opi. gl. p̄nimo p̄ fūda-
mentū qd. s. feci qz oīs fidei prestatio ē iuramentū. Itē
q? accidere possit q? pl? peccaret veniens cōtra fidei
cōtra iuramentū. nā piurū tāto ē grāu? quāto id sup
quo fuit iuramentū p̄stitū erat sancti? Nā magis pec-
cat veniens p̄tra iuramentū interpositū sup corpe xpi q̄
si esset interpositū sup alia creatura. vt pbat tex. nōbi-
lis i. c. monet. xxij. q. i. nō. Inn. in. c. et si xps. p̄all. vñ
si qd iuraret sup beato p̄etro. et ali? p̄mitteret aliqd p̄
deū vel fidem suā. nō dōbitādū quā magis peccaret.
p̄trahendo ille qui iurauit p̄ deū vel fidem suā vñ
absonū esset dicere q? iste nō ē eberet p̄uari qz venit cō-
tra iuramentū. ad idē adduco tex. i. c. tua de iniur. vbi
cleric? p̄uat beneficiū p̄ piurio putatūo. i. p. eo qd vita
re nō pōt quo ad vulgi opinionē. licet in veritate non
sit piurū fori? ergo debet p̄uari qñ venit p̄tra p̄statō-
nem fidei ad idem etiā adduco. c. p̄uenit de fidei. vbi
vbi copulatiue dicit p̄tra religionem fidei et iuramentū
sui rē. vnde prestationem fidei appellat ibi iuramentum
nam vnicū interuenit ibi iuramentum seu fidei pre-
statō Et ex h? infero ad scdm q? iudicō meo nō be-
ne dixit. collec. i. d. c. p̄stitut? . vbi dixit q? veniens p̄tra
fidē p̄stitā nō sit infamis qz iura loquūtur d iuramēto.
nā vt. s. dixi fidei p̄statō ē iuramentū et facit iste tex. vbi
eq̄panē et p̄dicta notabis. Et vide gl. nōbilē ad mate-
riā in. c. vt circa de elect. li. vi. Et in. d. de. i. de hereti.
In gl. i. in si. Jo. an. dicit hāc gl. p̄cedere in p̄fir-
mato nō in electo tm̄ quasi dicat q? elect? tm̄ pōt re-
nūciare electōni de se facte absq; cōsensu supioris. sec?
qñ electio ē cōfirmata vel qñ quis habuit beneficiū p̄
institutiōne seu collatiōne. vt nō. gl. in. c. si electō d elec-
li. vi. et nō. i. c. ij. de trāsla. pla. Itē pl? dico q? si electō
fuit h? cōfirmata nō tenuisset renūtiatō facta in ma-
nibus nō supioris etiā in p̄ iudiciū renūciantis. Hoc
pbat in. c. q? in dubijs. de renūc. vbi dicit q? talis re-

nūciatō nullā optinet firmitatē ergo nō valet etiā in p̄
iudiciū renūciantis. cū em̄ iste sit obligat? bñficio vt
in. c. nisi d renū. non pōt p se eximere scipū ab hac ob-
ligatiōe ad hoc. l. legat? . ff. d. offi. p̄li. vñ pōt sic renū-
ciās administrare i beneficiū suo anq; supior habeat ra-
tā illā renūciatiōne. qd sentit Jo. an. p? hosti. in. c. q̄-
to. de trāsla. pla. plene dico in. d. c. q? in dubijs. licz
aliud senserit gl. i. c. q? de i. de sta. re. Et ideo hec iura-
que videntur innere q? valet renūciatō beneficiū p me-
tum facta. intelligo intemiente supioris cōsensu. et
ita loquitur et ponderat tex. in. d. de. ij. in. §. sane. et. j.
c. pxi. In glo. si. i. si. hec gl. habet bonū intellectū
sed nō soluit ciare et formaliter cōtrariū sed in effectū
vult dicere q? aut iuramentū ē taliter p̄stitū q? repug-
nat postmodū iuri repetēdi et tūc iuramentū obstat et
ita loquitur iste tex. vñ dicit intelligi q? iste iurauit ampli?
nō repetere vel q? ampli? nō p̄iceretur illi ecclesie. sec?
aut qñ iuramentū est taliter p̄stitū q? nō repugnat iuri
repetēdi. vtputa si quis iurauit resignare beneficiū su-
um p̄ metū si postmodū resignauit pōt beneficiū repe-
tere intētando actōne q? met? cā. nā iuramentū suum
sibi nō obstat. q? nō iurauit nō repetere beneficiū. vt p
batur. j. c. pxi. nō obstat. c. cū inter. p. de renūc. qz ibi
p̄mouetur ex nouo iure. si em̄ quis iurauit nō repetere
beneficiū. intelligitur ex antiquo iure. sed ex nouo iu-
re bene possit. vt ibi. Ad. c. ij. d. resti. spo. de i. q? ibi re-
nūciatū spoliatus. nā ibi renūciatio non refertur ad
possessiōne quā nō habebat dicendū vt ibi latius no-
tat nūquid aut aduersus illud iuramentū. de quo in
tex. p̄petat aliqd remediū. dicit Inn. q? sic. qz ex quo
iurauit p̄ metū pōt petere absolutiōem a iuramēto et
ep̄s pōt istū absoluerē et nota bene hoc dictam q? ep̄s
potest absoluerē illum qui iurauit p̄ metum. et sic intel-
lige. c. si vero. et. c. verū de iurur. Et idem ē vbiāq;
iuramentū p̄tinet turpitudinē ex pte recipientis vt in
odiū istius qui turpiter recipit iuramentū possit ep̄s
absoluerē iuramentū. vt nō. idem Inn. i. c. de bitores.
de iniur. et dicit h? Inn. q? licet ep̄s possit absoluerē
bene tm̄ faciet nō absoluendo si aliud remediū cōpetit
iurati vñ si quis iurauit soluere vsuras habet remediū
vt p? soluat et postea repetat vt i. d. c. de bitores. dicit
tm̄ q? si obmissa hac via ep̄s directe absoluerat nō pu-
tat hoc p̄tra ius esse. Et nō singulariter h? dictū ex hoc
em̄ vult q? qñ iuramentū turpitudinē p̄tinet ex pte re-
cipientis nō ē necesse vt iurās adimpleat p̄us iurame-
tum. vel vt faciat cōpelli recipientē ad relaxatiōem. p̄
pōt directe p̄tere absolutiōem ab ep̄o. et pleni? hāc
materiā attingo i. c. i. de iniur. Abb.

D audienā. Quā p̄metū qui de
stantē iurū beneficio suo renūciare iurauit et
renūciant illud repetere potat In prima cōquestio

ptis. In scōa dat iudicis sibi mandamus. Nota
 primo qd iuramentū de resignādo nō extendit ad ius
 postea querendū. nec p̄ cludit facultatem repetendi p̄
 actionem qd me. cā. si intemerit met⁹. satisfit ergo iuramento ex solo renūciatōnis actū qd facit ad multa
 Secōdo ex b̄ et ex tēp. nō qd aliud est iurare de relig
 nādo aliud de nō repetendo. Item qd iurās nō repete
 re beneficiū p̄ eū resignatū si pōt petere licz p̄ metum
 iuraverit ut intellige nū p̄s petita absolutione aduers⁹
 iuramentum ut in. c. si vero de iurari. Et est gl. si. hic et
 dixi. s. c. pxi. Tertio nota in. v. qz vō ar. optimā
 qd circa reijndatōne beneficij metu factā nō ē aliqua
 specialitas sed quēadmodū alia que metu fiūt oit
 reuocan ita et renūciatō. Et quero qd iure audiat iste
 quin renūciat beneficiū p̄ metu. Sed dicit In. qd p̄
 actionem qd me⁹ cā. qd p̄sent⁹ dixi. s. e. c. h. Sed ad
 uerte tu ad tēp. qui loquit p̄ verba p̄ntis t̄pis dicens
 que met⁹ cā fiūt carere debent robore firmitatis. Et sic
 videt qd hec que fiūt p̄ metu nō habent robur firmita
 tis. et sic p̄cordat iste tēp. cū edicto p̄torio in eo qd dicit
 qd met⁹ cā factū ē ratū nō habeo. ut in. l. metu. in. s.
 sed qd p̄tio. ff. e. Et id pōt alii ut nōnter dicit Bar. i.
 d. l. metu in. s. volēt qd duo sūt remedia p̄ncipalia
 p̄tra ea que fiūt p̄ metu de iure p̄torio. nā de iure amil
 regulariter tenet ex quo interuenit p̄sentis licz coact⁹
 Et p̄tor̄ introduxit duo remedia. p̄rimo dando vti
 lem actionem que p̄us erat directa vide absqz eo qd
 intem actōes qd me⁹ cā possum petere rē quā tra
 didi p̄ metu intentando actionē vtilē que p̄us mihi
 p̄petebat et b̄ ex beneficiō p̄torio mortui qz ex quo p̄re
 tor̄ nō vult habere ratū qd sit p̄ metu ip̄ofactio datur
 metu passio. vtil actiō Et qz nō erat ex toto sufficiēt
 passio metu passio induxit aliud remediū. i. actionē
 qd me⁹ cā. et p̄ eā restituit actiō directa que p̄us p̄pe
 teoat beneficiō p̄torio legitimi corā quo intentat actō
 qd me⁹ cā. et b̄ factū p̄bat tēp. i. d. s. volēt Et ex his in
 fertur ad intellectū hui⁹ capituli qd illē qui renūciat
 beneficiō p̄ metu habet duplex remediū p̄rimum
 vt accipiat actionē qd me⁹ cā. et p̄ hoc remediū restitu
 untur sibi oia que tradidit p̄ metu cū integritate vt in
 c. abbas in si. s. e. et pōt indirecte petere beneficiū intē
 tando vtilē actionē. Nā si cecidisset a possessione sine
 metu et sine renūciatōne habuisset actionē directā pu
 ta p̄fessoria vel officii iudicis vel latā rē vendicatōez
 iuxta nōta p̄ In. in. c. cū venerabil. d. reli. do. Nūc
 vero ex quo renūciat p̄ metu habet illā actionē vtilē
 que p̄ erat directa. directa vero sibi nō p̄petit qz non
 potuit p̄tor̄ directe disponē p̄tra ius civile. vt in. l. de
 bo. pos. post prin. Et scōm hoc hec intellige et limita
 ea que nō. gl. i si i. e. abbas. s. e. In gl. h. ibi et dicit
 vis impetus maioris rei. Et aduerte hic enī ponit
 diffinitio cum querit quid sit vis p̄re cā. nā duplex est

vis quedā ē p̄cā. quedā est p̄s p̄traria voluntati. vt
 cū quis ligatis manib⁹ et pedibus rebaptizat vel cō
 pellitur cōscar excoicato i ecclesia et de ista vi non fit
 mētio in isto titulo. alia ē vis p̄ditionalis vt quādo in
 fertur alicui vis vt n̄ scertū quid faciat minatur alter
 sibi mortem. et de hac vi fit mētio in isto titulo et hec
 vis includit sub metu. id dicit gl. qd hodie detracta ē
 vis. mētio que olim f̄bat in edicto p̄torio. et dicit qd b̄
 tracta ē mētio in libro iuris ciuili. qz solū fit mētio b̄
 metu. et dicit intelligi iste titulus scōm gl. et bene in vi com
 pulsua. vt qn quis p̄ vim p̄ditionalem p̄pellit rē suā
 tradere vel debitorem liberare. p̄ alio vero vi. puta ex
 pulsua vt cū violenter expellitur de possessione sua vt
 vi ablatua vt cū alicui aueritur violenter. res mobilis
 vel vi turbatua vel inquietatua dantur alia remedia
 de quib⁹ in gl. Et in si. gl. vel dicit qd dicitur qz mē
 teret In gl. in vbo ad resignationē ibi si p̄m. o.
 dum in resignationē nō intercessit met⁹. Aduerte quia
 gl. hic sentit nō sufficere. vt met⁹ agit tpe iuramēti de
 resignādo. sed requirit vt etiā duret in resignationis
 actu. al si spōte resignaret nō haberet actionē qd me⁹
 cā. p̄. l. h. l. e. vbi dicit qd si p̄ metu p̄misi aliquid tra
 dere et ex interuallo cessate metu tradidi nō possum re
 petere qz sponte videtur purgatū vitium met⁹ p̄cedens
 Jo. an. dicit qd hic durabat met⁹ p̄misi quasi dicit qd
 ex quo fuit cōpulsus iurare si postea in excoicōne non
 durat met⁹ nihilomin⁹ excoicor qz videor exequi timo
 re iuramēti. Ad. demiores doc. sequit gl. dicit qd
 cū aduers⁹ iuramētu haberet iste remediū qz poterat
 petere absolutionē nō excusatur si postea spōte soluit.
 Et mihi pl⁹ placz opi. Jo. an. p. c. i. iūcto. c. debito
 res de iurari. Nā iurās soluere vsuras. habz remediū
 petendū absolutionē. vt in. d. c. l. tñ si volens satisfi
 cere iuramēto soluit pōt postea repetē. Itē potuit ille
 timere p̄misi quo ad vulgi opi. vide oia modica p̄e
 sumptio sufficit ad tollendā illā p̄sumptiōem qd spō
 te soluit sicut in simili nō. In. in. susceptione habit⁹
 in. c. i. s. e. Ad idem qd nō. idē In. in. c. p̄cedēti vbi
 dicit qd ex quo quis habz remediū repetēdi nō debet pe
 tere absolutionē a iuramēto. ad idē. c. p̄missum d̄ spō.
 et hoc iudicō meo apte. p̄bat iste tēp. in quo nihil dicit
 tur qd tpe renūciatōnis met⁹ durabat imo tēp. in si. dicit
 qd virtute iuramenti tenebat resignare. In gl.
 si. in si. Nō ex hac gl. tria remedia cū iuramētu p̄tinet
 turpitudine recipientis. et inter cetera nō qd pōt petere
 absolutionē a iuramēto. qd lan⁹ dixi. s. c. pxi. Et nō
 si ngularit̄ ex tēp. iūcta gl. qd dicit qd adimpleuisse iu
 ramētu licz n̄ duret effect⁹ iuramēti. Et facit ad illam
 qdē nūquid ad emittēdā penā sufficiat fecisse actū il
 li in iuramētu licz act⁹ postmodū nō duret. de quō ple
 nius p̄ Bar. in. l. inter castellanū. ff. d̄ arbi. et in. l. sicut
 in. s. supuacuū. ff. qui mod. pig. v̄ p̄po. sol. facit bene

commissum. peral. Abbas.

Actus. actus excoicatio coicat sec? si co-
actio fuit pditionalis. In prima pte de cisa
coisultatio. In scda distinguens mltis ibi distinguit?
z pmi mbrū psequitur ibi in pncipio Secundu ibi
in secundo. Ad primo q bñi mderē d iure quqz
imminet necessitas distinguendi Sūt em quedā du-
bia q sine distincōe decidi nō valēt pcordat. c. lras
de despon. impu. cū multis si. z ideo alibi distincō ap-
pellatur discretō. vt in. c. sup. lras. d. rescip. Scdo
nō duplicē eē vim. pccam. l. z pditōnalē. qd aut fit ex
vi pccā non imputat quia pccā dicitur quis pati qz
agere quia. nulla voluntas reperitur in agente. exemplū
in eo qui ligatis manib? z pedib? pcellit coicare ex
coicatio in lecto vel in ecclesia. vis vero pditionalis ē
qn̄ meta mortis vel corpis cruciat? quis coicat excoi-
cato. z h casu dī facere qz h reperitur voluntas cū potius
eligat coicare excoicatio qz mōi. Et ex hoc ex tex. nō
qz pon? quis dī pati mortem violentam qz coicare ex
coicatio vel aliqd aliud peccatū pmittere hinc alibi
dicit canō potius debet quis oīa mala pati qz mala
pccare vt. xxxij. q. v. ca. ita ne. Nota q met? attēna
at culpā n̄ tñ cā. pccatū excludit. min? em peccat is q p
metū peccat qz qui sponte. z iō minor debet imponi
pena vt. ij. q. i. in pmissis z in. c. si. xi. q. ij. Ad ibi
labe q excoicatio dicit labec. et forte ideo scdm Jo-
an. qz multi i illā labūtur. vel dic q ideo quia per ea
oīa labefactatur Item nota min? agitur cū igno-
rāte qz cū meta patiente Ad ille qui ignorāter coicat
excoicatio nullā culpā pccat vt in. c. nup. de sen. ex.
leas in eo qui coicat p metū vt hic. Ultimo facit
iste tex. ad qōnē canetur statuto q quicūqz tale quid
fecerit incidat ipō facto in talē penā. quidā fecit p me-
tum actū pccatū nūquid incurrat illā penā. z videt
primo q sic. p istū tex. nā excoicatiois pena ita inus-
latur q coicat excoicatio p metū sicut qui sponte. In
pccatū facit qz met? attēnat culpā z etiā penā vt. s.
dixi. Ex quo ergo rōne met? debet miti? puniri ergo
nō debz incurtere penā statuti. ad qd bene facit. c. ij.
de lic. pueror. So. dicit pōt q penā incurrit s iudex
i impositōe z executōe debet habere respectū ad me-
tū. vñ debet minuire ipam penā. Et idem videt dicen-
dum i alio casu vbi i delinquēte reperit aliqua qualitas
p quā debz miti? puniri. Ad hoc qd nō Bar. in. l. ij.
de recepta Ad istū tex. dic q licet coicās p metū incur-
rat excoicatioē nihilomin? tpe absolutionis minor
pena sibi imponit qz si coicasset sponte vt est tex. nō.
l. c. si. xi. q. ij. In gl. ij. in si. v. el scdm bñi. coicās
excoicatio p metū si nō pccasset iniquitati illi? apud
deū nullū demeritū incurrit. z sic pnt intelligi. c. qz
pdecessor. z. c. aīcessor. all. in gl. sed quo ad ecclesiā

An guntias pccat metū in
Excoicatiois pena aliquo
pena

inilitatem pccat excoicatiois vinculū vt hic. Ad h
dicitū hosti. agens aliqd p metū si n̄ pccat iniquitatē
nō peccat quo ad deū Sed pccat hoc facit iste tex. i eo
qz dicit istā culpā pccat licet met? ipam attēnet
z qz dixi q coicās excoicatio incurrit excoicatioem in-
telligit minorem. nō autē maiore nisi coicasset excoica-
to in crimine. p quo fuit excoicatus vel fuisset excoica-
tus cū pccatibus sibi hoc pbāt in. c. nup. z. c. si pccā
bine de sen. ex. z. xi. q. ij. in. c. qm. z i. c. de de. ex.
mi. Ad autē comūcās excoicatio minori excoicatioe incur-
rat excoicatioē dic q nō. qz excoicatio nō transit i ter-
ciā psonā. vt i. d. c. qm qd nō. In gl. si. ibi eos ibi
pccatū tex. rebaptizatos sponte vel p metū. z i. c. qz
quis. qd sequitur pccatū in teste tacere veritatē spon-
te vel metu. vñ testis incurrit pccatū tacido veritatē
si sponte fecit sicut si p metū. So. dicit Jo. an. z bene
qz met? nō excusat ab excoicatioē vt h necqz ab irr. ga-
lantate rebaptizationis. vt i. c. eos. necqz a pccatō vt
in. d. c. quicūqz. tñ minus peccat qui hoc z similia a-
git p metū z dic q minor pena vel pnia debet imponi
vt ē tex. in. d. c. si. xi. q. ij. z. ij. q. i. in pmissis S3 ex-
tra gl. op. videt em q metus debeat excusare pccatū
tū cū excoicatio a pena excoicatiois. videm? em q
viator seu peregrinus transiens p terrā excoicatorū lī-
cite eis coicat propter necessitatē famis vt in. c. qm
multos. xi. q. ij. z in. c. inter. de sen. ex. Item creditor
excoicatio licite sibi coicat. p recuperatioē rerum suarū vt
sibi debitarū vt in. c. si nō de sen. ex. nō. in. c. intellexi-
mus. de iudi. si ergo necessitas vite suade cōtra ne-
cessitatē victus excusat a sententia excoicatiois fortis
necessitas seruādi vitam pccatū timorem gladij deberet
excusare pccatū cū excoicatio So. pccatū ē diffi-
cile z pōt solui tribus modis Primo q loquitur iste
tex. in cōmuniōe in crimine. et sic qn̄ quis p pccatū
nem incurrit peccatū mortale seu maiore excoicatiois
nem tūc em cessant pccatū nam n̄ ē licitū pccatū
excoicatio i crimine ppter necessitatē famis. nec ppter
necessitatē bona sua recuperandi. S3 quia hec solu-
tio nimis stringit litterā datur z secunda so. vt intellē-
gatur tex. i metu vano qui regulariter nō excusat Se-
cū autē si metus fuisset talis qui potuisset cadere in
cōstantē virum hec etiā solutio nimis restringit tex. im-
mo littera videtur innere cōtrarium dū dicit q p nul-
lo metu zc. z sic includit metū etiā sufficientē. z facit hec
littera multum pccatū opi. Ly. in. l. i. l. vnde vi. in pe-
nal. q. vbi formagit qdem. notabile. Quidā habens
uxorem suspectā de adulterio pccatū suo seu familia-
ri suo vt eam interficiat alias minabatur sibi mortem.
seruus timorē mortis proprie occidit uxorem querit
nunqd seruus sit excusatus ab homicidio. et tandem
cōcludit post pe. quod sic qz hoc fecit seruus ad telam

huius corporis. nam sicut excusatur quis occidendo alium
ca defensionis. ut in de. si furiosus. de homicidio. ita
debet excusari iste qui ut non paret uxorem dñi interfecit.
idem tenet glo. l. i. penult. ff. si famill. fur. feci. dicitur. et
bar. in. l. ij. ff. de noxa. et satis bene facit ibi tex. de iure
canonico seu diuino non credere hoc dictum legistarum
procedere qz ut notat dicit iste tex. que ad hoc nobis.
pro nullo metu debet quis mortale peccatum incurre.
et est rō quia ut. q. dixi. potius debet qd conseruare vi-
tam aie qz corpus. nam committendo peccatum mortale
moritur aia sustinendo vō gladiū moritur corpus qm
imo vir pfectus potius deberet pati mortē corpalem
qz conseruare peccatum veniale. qz peccatum veniale oppo-
nitur seruari caritatis ut no. glo. in problemio sexti. vir
aut pfectus potius debet eligere iteritum corpus cada-
ci et mortalis qz pdere seruiorem caritatis quas habet
in deū. facit qd te. et notat in. sequitur. et in. c. ne qd
xxij. q. ij. item nō pōt negari qd occidendo aliū ppe
metu qd pmittat homicidiū ex quo ille qd agere est iter-
fectus non erat aggressor. xv. q. i. c. metuo. sed qz de-
bet potius omnia mala pati qz malo psonare. xxij. q. v.
c. ita ne. Nec ob. si dicat. iste fecit ad tutelam sui corporis
et qd licite quis alium occidit cū defensionis. qz ista p-
cedunt qñ quis occidit suū aggressorē. quia tunc potius
aggressor dicitur seipsum occidere et iste dicitur pati
ut no. in. d. de. si furiosus. sed in casu nō iste qd metu
alterius facit directe agit et explet iniqritatem alterius.

Et redeundo ad p̄trium daf tertia solutio scdm
Jo. an. q non valens aliter soluere cōtrariū dicit qd ca-
sus exceptus p̄tra iuris regulā nō est extendendus ad
aliū casū eiusdē vl̄ paris rōnis nisi per p̄ncipē allegat
l. si vō. §. d. viro. ff. so. ma. z qd nō. i. c. cōstoz. de re.
in. li. vi. et in regula que a iure cōi de re. in. li. vi. Et no-
tabis singulariter hoc dictū ad materiaz extensionis.
In cōtrariū tñ facit. l. ij. ff. ad t̄ra. et in. c. cū dilecta.
de cōhr. vi. et glo. in. l. i. ff. de cōdi. inde. et in de. i. d.
elec. cum multis si. et maxie est glo. singularis in. c. i. d.
tēpo. or. li. vi. vbi dicit qd vbi est oino eadē rō debet esse
eadem iuris dispositio etiā in pena s̄ potius ex mente
videtur cautū in lege s̄ ppter necessitatē vite conseruā
de licitum est cōicere tempe famis excōicato. et eadē
rō vite cōseruande est imminente timore gladij. ergo et
tunc debet excusari metus. forte ob ista qd possent op-
poni. Do. an. ponit aliam soloz dicens qd necessi-
tas famis excusat et nō necessitas gladij. qz p̄mo casu
p̄ncipium mouēs mortē venit ab intra naz paciēdo
mortē. ppter famē. qz disponit in seipm ita qd vpe vi-
detur seipm occidere ex quo pōt sibi subuenire. vñ cas
iste sit cōstitutus inter duo mala debet eligere minus
malū vt potius cōicet excōicato qz fame p̄re. Sed in
scdo casu p̄ncipiū mouēs mortē venit ab extra qz ali-

minatur mortē quo casu iste nō dicit agere sed pati. s̄
meli⁹ ē pati mortē ab alio inferendā. qz cōmittere pec-
catum. qz p̄mittendo iniqritatem agit sustinendo mortē
patitur passio vō nō imputat sed actio sic. Ratio scdm
dicit mibi placet. sed rō p̄ma pōt morderi. nam nego
qz quis dicat seipm interficere si ppter bonestū conser-
uandū fame perit. Nam ex hoc sequitur qd mulier ppter
necessitatē famis possit eligere vitam turpem cū sit
minus peccatū fornicatio qz homicidiū qd tñ nō est
licitum etiā scdm leges ciuiles. vt in. l. palā. ff. de ritu.
nup. et alibi dicit tex. qd nō minus debet quis timere
stuprū qz mortē. vt in. l. isti qdem. ff. metus cā. Itēz
in iure nō est possibile vt dicit do. an. vt vere qd possit
p̄stitui iter duo mala. qz lex nō est iposita sup impossibi-
li. iij. d. i. erit aut lex. vnde aliter nō esset peccatū si cui
tari nō possit. qz nō ē peccatū nisi sit voluntariū. xv.
q. i. in p̄n. vnde in iure nō esset dare perplexitatez in
delectis vt nō. xij. d. i. in summa. nec ob. c. duo mala.
eadē di. qd allegat do. an. qz illud p̄cedit scdm falsas
opi. extimatis se esse iter duo mala. s̄ vere nō ē possibili-
le. vñ oportet dicere qd ppter necessitatē famis non
esset peccatū cōicere excōicato. nam si in se esset ma. ū
deberet qd fame p̄re. Possz solui z qnto iudicio meo
qd ideo nō excusatur in metu sed i necessitate famis sic
qz maleficia distinguuntur volūrate et p̄posito. in. c. cū
voluntate. de sen. ex. in. l. qui iniuria. ff. de fur. is aut
qd cōicet excōicato ppter necessitatē famis non agit cō-
municare excōicato. neqz cōmittere iniqritatem. s̄ p̄nci-
paliter subuenire necessitati sue. is aut qd cōicet ppter
metū agit p̄mittere iniqritatem. qz ad hanc ipam p̄mit-
tendāz cōpellitur quā nō debet cōmittere ppter malū
corpis. Nec ob. qd dixi qd ppter bona recupanda licite
cōicamus excōicato qz illud permittit in odium ex-
cōicati ne reponet cōmodum de malicia sua. vt in. c. i.
telepimus. d. iudi. Ultimo h̄ qritur nunqd cōicās
excōicato peccet mortaliter. videtur qd sic per istū tex.
vbi dicitur qd pro nullo metu debet qd incurre. pec-
catū mortale. et loquitur de p̄cipante cum excōicato p
metū. Scdo facit. c. si. de de. ex. mini. vbi dicit qd ex-
cōicatus minor p̄ p̄cipium cū excōicato grauiter pec-
cat celebrando si etiā illud p̄cipium nō induceret pec-
catum mortale sed veniale non diceret tex. qd grauiter
peccet celebrando maxie quia venialia peccata dimit-
tuntur per orōem dominicā et confessionem generalem
quam facit sacerdos in introitu missę et per aspersiōes
aque benedictę. vt nō. in. p̄henio. vi. et de p̄. di. iij.
in. ca. de quotidianis. ad idem. ca. pia. de except. li.
vi. cum si. In cōtrariū facit quia si talis cōis induceret
mortale non pmitteret propter necessitatē famis nec p-
mitteretur familia cōicere dño excōicato cui⁹ p̄trariū
hēt i. d. c. qm̄ mltos. z. d. c. iter. So. i. hac. q. vāria

An gūmētis ex gūmētis
peccet mortali⁹

senferunt docto. Goffre. in summa. e. ti. tenuit q̄ cōtra
bitur mortale. Item gof. in summa sua dicit q̄ aūter te
nentes blandiūtur peccatoribus. Hosti. aut̄ b̄ et i sum
ma de sen. ex. §. si. v. sed nūquid p̄cipans. tenuit q̄
p̄cipans contra p̄hibitionē canonis incurrit veniale &
p̄cipans contra p̄ceptum superioris peccat mortaliter
et ideo pōt excoīcari. ad illud. c. rīdet q̄ loq̄tur q̄n q̄s
fuit excoīcatus cū sibi p̄cipantib⁹ quo casu cōicans
peccat mortaliter et incurrit excoīcationē maiorem. qz
venit cōtra p̄ceptum superioris factū sub pena excoīca
tionis. hoc ip̄e probat qz hoc. c. est ps. ca. sacris. j. de
sen. exco. vbi loq̄tur tex. de tali excoīcato. Jo. an. post
multa concludit qz cōicans excoīcato regulariter
peccat venialiter. Fallit̄ sex casibus scōm cū p̄cip
ans q̄n qz cōicat in contemptū daniā. Nam p̄cipen
tere p̄tatem ecclie est mortale. Secūdo q̄n fit in con
temptu superioris seu contra p̄ceptū suū. ar. in. c. ij. d̄
maio. et obe. Tercio q̄n qz cōicat excoīcato in di
uinis. ar. c. significavit. j. de sen. ex. Quartus q̄n cō
municat in om̄ie pro quo fuit excoīcatus. nam tunc
cōicans incurrit maiore excoīcationē. vt in. c. si p̄ubi
ne. de sen. ex. Quint⁹ si erat excoīcatus cū sibi par
ticipantibus. et de hac cōicatione vide hodie bonum
tex. in. c. statum⁹. d̄ sen. ex. li. vi. Sextus et vltim⁹
casus est si cōio sit nimis frequēs et assidua. qz nullus
peccatū est adeo veniale q̄n ex p̄suetudine seu assiduita
te fiat mortale. xxv. di. criminis. nam durum esset scōz
eam dicere qz regulariter qz i cureret mortale salutan
do excoīcatum vel eum non euitando in mīsa maxie si
amicus cōis te et illū inuitavit. vnde hec cōio ex quo
cōicans nō consensit facinorū pro quo fuit excoīcatus
potius epponitur seruoī caritatis q̄ caritati. et refert
archy. xi. q. ij. loco p̄al. banc opi. tenere beatū Tho.
mā. in. i. az. vnde videt qz hec sit cōio opi. et vtrū vā cū
expediat aiab⁹. S; ego multū dubito nā p̄ p̄ma opi.
gof. et ros. multū faciūt inra. s. in p̄n. alle. et maxie. xi.
q. ij. et in. c. sicut apli. cum trib⁹ sequentib⁹. naz xps
videt b̄ p̄mo. p̄hibuisse cū dixit si nō audierit eccliam
sit sicut ethnicus et publicanus. sicut habet in enāge.
et. ij. q. i. si peccauerit. et. c. nouit. de iudi. Item apli b̄
postmodū p̄hibuerūt vt i. d. c. sic apli. Item canōes de
verboz p̄tificū vt i. c. excoīcatus. et i. c. excoīcato. xi. q.
ij. Ad idē. c. si. e. cā et q. vbi d̄ qz cōicas excoīcato si
p̄ metū fecit debet puniri & non t̄m sicut si spōte. si vō
spōte debet artius puniri vt ceteri metū habeat. si enī
cōio solūm p̄duceret veniale peccatū non ita loq̄retur
illi tex. cū venialia peccata facilliter remittantur. vt. s.
dixi. Item istud. c. positum sub hoc titulo simpliciter
loq̄tur. et si dicerem⁹ oppositū euacuaret effectus ex
coīcatōis nō t̄m cōmunez opi. **Albbaa.**

Vm dilectis. Obtem passo si
fuit talis qui deberet cadere in constantem
vrum. p̄mo p̄mittitur d̄finitōis cāz. scdo soluit obsta
culum ibi. non obstante. tercio diffinit ibi sup. Ad
p̄mo qz clerici alicuius ecclie possunt per iuramentū
et votum se astringere ad artiozem vitā. et austeriorem
ducendaz. Secdo nota qz pōt quis ex voto se altri
gere ad seruandā certaz regulaz religioz licet se non
trāsferat ad illos religiosos. Tercio nota qz met⁹ con
tinens motus piculum vel corpis cruciatum dicit ca
dere in cōstantem viz. excusatur ergo qz si quid fecit
p̄pter metum mortis vel corpis cruciatū. et intelligo
qz fecit id qd in se non erat peccatum. alias aut̄ pro
lus nō excusaretur vt. s. c. p̄xi. et qd ibi dixi. Quar
to nota ibi in cōstantem qz metus excusat si est talis qui
poterat cadere in cōstantē viz. si ergo constans vir fu
isset motus p̄pter metum illud sufficit vnde n̄ requirit̄
tur vir equitans ad idē. c. veniens. et. c. consiliauoni
j. de spon. tex. en̄ in. l. meū. ff. e. dicit qz debet cadere
in cōstantissimū & primū cōius. Item nota et tene
menti qz quēadmodū non excusat metus nisi sit talis
qz poterit cadere in cōstantem viz ita nec dolus nō er
go subuenitur dolum passo nisi fuerit talis qui viz cō
stantes et pitum decepisset. Et nota ibi ad fatuitatem
qz nimia simplicitas appellat fatuitas. facit qd nō gl.
xxij. q. iij. innocēs. forte enī isti cisterciē p̄mittēbant
aliqua p̄ra ius vt si obseruaret eoz regulaz non pate
rentur aculeos carnis vel p̄mittēbāt aliqua cōtra ius
positiū vel regulaz is enī qui ista credit simpliciter &
fauere credit. ideo non pōt postea allegare dolum.
Ultimo nota ibi sup restitōne peita. ar. opti. qz
etiam in spūalibus qd sit per metū tenet licz veniat re
scindendū restitōne peita. p̄bando istum metū qd
est contra opi. do. an. quam tetigi in. c. ij. s. e. Et nota
practicaz in modo intentandi actōem qd me. cā. Naz
debet quis petere se restitui ad statum in quo erat ante
qz pateretur metū. In glo. libi. sed seipos p̄sonali
ter obligauerunt nota bene glo. qz clerici certe ecclie
p̄nt se p̄sonaliter obligare ad obseruandā regulam al
cuius religionis. hoc etiam videtur sentire b̄ Inno. d̄ i
cena. qz isti poterant p̄fiteri regulam artiozem vt in. c.
licet. j. de regu. Sed Hosti. aliter sentit. dicit enī qz ant
singuli volunt trāsire ad aliaz religionē artiozē et p̄nt
vt in. d. c. licet. aut remanentes in ecclia volūt p̄fiteri
religionē austeriōzē et nō p̄nt sine aucte epi. ar. in. c. ad
audientia. j. d̄ ecclie. edi. Item sentit gof. dicens se putare
qz b̄ iteruenit cōsensus epi. Sed b̄ dicitū goff. diuinat
ad istū tex. Item si iteruenisset auctas epi nō fuisset b̄
allegatus met⁹ qz in p̄ntia epi cessat verisimiliter ois
metus. vt in. l. non est verisimile. ff. e. et in. l. trāsactōe

De transac. Item papa hic se fundat dūtaxat super voto & iuramento istoz. Si aut iteruenisset auctoritas epi sandasset se sup ordinatōne epi. vt hic videtur tex. recte intellect? contra opi. hosti. et pro opi. quā sentit glo. Sed saluando vtranqz opi. distinguo sic. qd aut de nci ecclesie volunt pferri religionem artiorē mutando primā regulā seu antiquū statum ecclesie et dandū in futurū nouaz formā viuendī etiam successoribz et non pnt. et hoc casu pcedat opi. hosti. Aut seruata antiq̄ regula voluit se psonaliter obligare ad artiorē vitaz et hoc pnt. qz pnt plus mereri. nec ex hoc alterat stat? ecclesie ex quo nō mutant habitum nec deserūt primam regulā. et hoc casu pcedit iste tex. Et in hoc fiendo requiritur cōsensus oim vt nō. in regula qd omēs. de re. iur. l. vi. et in. c. sup. eo. de re. iur. et in. c. qz. ppter. et in. c. scriptū. s. d. elec. Ad p̄dicta bñ facit. j. d. appell. ad nostraz. vbi religiosi tenentur obseruari religionis et ordinis et verbū ordinis cōphendit statuta facta p. ordinem vltra regulā vt ibi dixi. Et hoc idem est vidēre ē istis fratribz p̄dicatōribz qui habent regulā Augusti. et per statuta edita per ordines restrinxerūt se nimium vltra regulā. Sed an successorē possint obligare dubitō vbi nō iteruenit auctoritas superioris. vnde pondera hanc glo. q̄ dicit qd isti psonaliter se obligauerūt.

In glo. in verbo violentia. nō sine glo. singulariter ex qua habes qd timor excoicatiois nō causat iustam metū. ita vt factū ipsius timore veniat restringendū p̄sertim per actionē qd metus causa. et facit hec gl. Jo. quaz ad istam posuerūt Tan. Lin. phi. Idem tenuit hosti. dicens qd aut excoicatio est iusta et imputanduz est isti qui tales se reddidit vt possit excoicari. ar. opti. in. l. si mulier. ff. qd metus causa. vbi patet qd nō excusat metus qñ quis fuit causa illi? metus. aut excoicatio ē iniusta et nō timenda. qz nō ligat. s. apud deū. vt in. c. cum eterni. de re. iudi. l. vi. Sed glo. ordinarie tenet cōtrariū in. c. oli. el. ij. de resti. spo. et illaz glo. seq̄ hosti. qz excoicatio infert detrimentū nō solum corpi s̄ anie vt in. c. audi. deniqz. xi. q. ij. nec ob. scdm eū si dicatur qd est medicina. qz illud pcedit vbi subest iusta cā. vel p̄p̄ bonū obediētie. alio aut pl? aufert qz aserat. Quid em̄ si eps mines excoicationē p̄bitero de cui? p̄motōe spes erat. nōne p̄biter iustum habet metū sine timorē ne impediret sua p̄motio. Et ex his videt sentire hosti. vt dictū suam pcedat in excoicatione iniusta. Jo. an. r. cōminū modernū distinguūt qd aut excoicatio est iusta et non excusat rōne p̄dicta. aut iniusta et excusat qz maxima pena ē vt dicit tex. i. c. sacro. j. de sen. exco. et alibi dicit qd i eccia dei nō repitur pena maior. xliij. q. ij. corripitur. et alibi dicit tex. qd nō est modica pena inter homines esse et hominū carere cōmercio. vt in. l. hi. qui sancti. l. de apostat. Ego acquiescere p̄mo mēbro. s̄ in

scdo dicit qd iudex debet cā cognita discutere. an ille metus debuisset cadere in constantē viz. Quid enim si nulla erat spes p̄motōis nec timebat de p̄nti aliqd̄ damnū & habebat superiorem excoicatoris in prompta apud quē poterat iusticiā suā p̄sequi. certe hoc casu cōstans vt non debuisset timere. et b̄ puto pcedere quo ad intentandū actionē qd metus cā. vt nō. in glo. se. Sed quo ad iplozandū iudicis officiū pcedat in dīstingte opi. Jo. an. q. minor metus sufficit. vt nō. i. gl. se. et in. l. interpositas. l. de transac. Et est glo. sin. in. l. i. s. que honozāde. ff. quaz rex actio nō datur. vbi dicit qd reuerentia epi excusat vnde si ppter reuerentiā epi re nūciauit qz p̄bende sue pōt postmodū illaz repetē qz non sponte fecit qd intelligit ibi bar. et bene qñ inter nenerūt alique mine vel verbera qz sola dignitas non excusat. vt in. l. ad inuidiā. et ibi per bar. l. e. et b̄ voluit tex. in. d. l. i. s. q̄ honozāde. In eo qd dicit qd si l̄bertus p̄misit aliquid dño nō pōt petere restōem al legando metū. s̄ debet iudex pcedere cā cognita. vt scz videat an iuste habuit timere et idem dicit in vxore cum dicit se aliquid fecisse ob reuerentiā mariti. vt sola reuerentia nō excuset nisi p̄cesserint mine vel verbera. vt nō bar. in. d. l. ad inuidiā. et in. l. i. s. q̄ honozāde. et sentit Inno. in. c. cām m̄monij. de offi. dele. et hec bene nō. In glo. penul. ibi videt relinquendū arbitrio iudicis nō singulariter p̄ticolam glo. ex qua habes qd qñqz sola vba miatozia vel sola potētia hois inducūt iustum timorē. vt puta si erat tyrānus q̄ solebat male tractare homines non acquiescentes p̄abus suis. vnde tūc sole p̄ces inducūt iustum timorē. et idem dicit de minis habebit em̄ iudex cōsiderare psonaz minātis. naz sunt qdam homines ita pessimi qd non minātur nisi habeant voluptatē exequendū aliq̄ vero multa minātur & nēhil faciūt. His em̄ et alijs circūstantijs consideratis habebit iudex arbitrari an et qñ metus habebit excusare. Et idēz nō. bar. in. l. metū. l. e. et in tractatu de tyrāno. et Inno. et hosti. hic. Et nō qd glo. ponit ista tria vt diuersa vba mine. et potentia hois. qñ qñqz sufficiunt vba sola sine minis. exemplū vt dixi in tyrāno severo. Dicit qd etiaz habebit iudex cōsiderare sexū qz minor metus excusat mulierē qz viz vt est glo. sin. in. c. cum locū. de spon. In eadē glo. ibi minorē metū passus ē. nota bñ. glo. qd licet actio qd metus cā. non detur nisi p̄ metu qui habuit cadere in cōstantem viz tñ ex iudicis officio subuenitur aduersus tyānozes metū. exemplū vt. s. dixi in reuerentiā epi cū verbis miatozijs vt in marito vel in alio magistratu. qz non debet iudex pati vt iste violentus reportet cōmodum de violentia sua. Et idem in dolo. Item nō. glo. in. l. interpositas. l. de transac. et idem ibi bar. et in. l. metū ff. qd metu. causa. Sed cōtra hoc oppo. de isto tex. vbi pa

pa noluit subuenire qz metus nō cōtinebat corpis cruciatum. **Do. docto.** cōtrariū nō tangūt s̄ pōt solui multipliciter. **Primo** intelligendo qz hic iuit intentata actio qz metus cā. que nō datur pro minori metu vt. s. dictum est. si aut vis intelligere qz hic implorabat iudicis officium potes dicere qz hic interuenit iuramentū. **Et ad hoc adduco istū tex.** dam dicit nolentes viā p iuris apire. **z ex hoc** intellectus pōt colligi singulare dictum qz non auditur qz cōtra iuramentū metu p̄tutus nisi fuerit metus qui debuisset cadere in cōstantem virum et pro optime facit. c. si vero. de iureiu. vbi ponderatur grauissimus metus in relaxatōe iuramētū. **Secundo** pōt solui qz hic actus gestus per minore metū non tendebat ad cōmodum violenti. seu metū inferentis sed redundabat ad maiorem salutem istoz iurantiū et vouentium. vnde nō repiebatur cōmodum ex parte violenti nec vera deceptio ex parte metum passi. qz non decipitur qui mutatur ad meliorem statū. vnde ppter tria isti canonici succubierūt. s. ppter iuramētū. z quia violentia non fuit sufficiens ad inferendū iustum metū. et qz dolus fuit bonus. **In eadem glo.** ibi iudex vero nō dicitur alicui inferre metum. intellige glo. qn iudex iste cōminatur vt in. c. tum ex lris. **Se in inte. reitū.** et sic intellige glo. nō. vj. q. i. p̄tium. que dicit qz iudex nō dicitur alicui metum inferre. et ideo cōtra eum nō pōt agi interdicto vnde vi. secus dic vbi iudex iniuste metum vel vim intulit. qz tunc pōt agi contra eum tanqz cōtra priuatum. vt in. c. cōquente. de resti. spo. et i. l. si per imp̄ssionem. cum se. l. qd metus cā. **In ead. glo.** ibi. et nō qz scdm canon. nō singulariter caudam glo. ex qua p̄mo collige intellectum ad. c. reintegranda et dico plenius in. c. cum ad sedem. de resti. spoli. **Secundo** nota et semper tene menti qz clericus intentando cōditōem. c. reintegrāda. pōt laicum trahere ad iudicium ecclesiasticum et nescio alibi banc glo. d̄ quo plenius dico in. c. cum sit generale. de fo. ppe. **In glo.** sibi licet dolus det cām cōtractū. **Nota** glo. singularit̄ qz quotidie allegatur iuncto tex. et vide bonū tex. i. c. constituit all. in glo. vbi pbatur qz si dolo quis fuit in ductus ad intrandum religionē tenet ingressus. sed si religiosi qui dolo illum induxerūt fecerunt hoc ppter bona tpalia illius nō debēt illa bona habere et est ille casus singularis. **Et intellige** banc glo. put loquit qn quis fuit inductus per dolum ad meliorem vitam nam ille est bonus dolus. **Jura** vero nō subueniūt nisi cōtra malū dolum. et dolus malus est calliditas seu machinatio ad decipiendū circūueniendū et fallendū aliquē adhibita vt dicit tex. in. l. i. ff. de dolo. vide glo. in regula scienti. li. vi. **Et dicit** b. Inno. qz dolus q non caderet in cōstantes virū nō hz excusare. et de tali dolo intelligitur iste tex. vnde forte iste cistercienses p̄miserūt

aliqua cōtra cōmunes curiam inferiorū cāz puta qz si paterent stimulos carnis si p̄fiterent eoz regulā vel aliquid p̄miserunt cōtra ius naturale vel positiuū vel cōtra regulā. nam ista et similia d̄bent retorqueri ad simplicitatē et fatigatē credentiū. et ideo non subueniūt istis aduersus talem dolum. secus vbi interueniret dolus qz piusimos haberet fallere. **Item** scdm Inno. fa. cūlus subuenitur vbi nō interuenit iuramentū. qd nō. vult enī qz aduersus iuramentū non subueniat. dolum passio. nisi dolus habuisset fallere prudentissimum. **Et nō** glo. singulariter in alio in eo. l. qz dicit tenere m̄moniu licet dolus dederit cām contractū. et idem nō. glo. in. l. a. diuo. ff. de ritu nup. et in. c. cōstitut. x. q. ij. **Ad** ego limitarem nisi talis et tantus esset dolus qz habuisset tollere cōsensum. ad hoc qd nō. in simili. **Jo. an. in. c. unico.** de cōmoda. z facit tex. in. c. cum lo cum de spon. **Terad** nō ex glo. iuncto tex. casum i quo doi. nō p̄ponderat culpe. et colligit ex tex. qz isti canonici fugiūt in culpa cre. cōdo p̄ualionibus iuz cisterciensiu. s̄ illi cistercienses fuerūt in dolo. p̄mittere da cā qz non poterāt obseruare. z tñ non subueniūt istis cuiuslibet cōtra dolos cōtra. l. item mella. ff. ad. l. ac qui. **Do. duplex** vt colligit facite de mente doc. **Primo** qz iste tex. p̄cedit in dolo bono. cōtrariū i dolo mala. et est bona solutio. **Secdo** qz dolus p̄ponderat culpe teni seu leuissime. sed nō culpe late. nam magna culpa equipatur dolo. vt in. l. qz nerna. ff. de poli. et in. l. magna negligētia. ff. de v. lig. vñ sicut dolus p̄pensat cum dolo. in. c. intelleximus. de adult. et in. l. si duo. ff. de dolo. ita et lata culpa d̄z cōpensari cū dolo. et nota hanc solonē. **Et in fi. glo.** dic qz in. c. ex lris n̄ fuit data restitatio cōtra m̄moniu. s̄ sup̄abundantia in causa m̄monij. **Et idem** pōt dici in alijs sp̄ualibz. vt si qz intravit religionē añ. xxx. annū non pōt petere restōem in itegrum post igressum qz fuit lesus. s̄ si minor litigat sup̄ sp̄ualibus ledere in iudicio posset petere restōem in itegrum. de quo in dic vt plenius not. in. c. ex pte de resti. spo. r̄c. **Abbas.**

Oper eo probata violentia p̄ testes res amisse probantur per iuramentū et sup̄ valore rerum amissaz taxati one iudicis p̄missa. et lecto petētis iuramento fit p̄denatio. et ē casus nobil. **In p̄ma** ponit p̄tis cōquestio. **In scda** pape n̄sio ibi vep. **Ad p̄mo** ibi de violentia per testes qz litigans violentiam debet eam legitime p̄ testes pbare. vñ sup̄ violentia sui delicto nō stat iuramento p̄rentis. p̄ h̄ facit qz delicta d̄nt dilucide pbari. vt i. l. sciat cū ci. l. d̄. pba. canoizata. ij. q. vj. sciat. dicit tñ qz vbi iudicia essent violenta tūc p̄ iudicia posset pbare violentia. z sic d̄z intelligi. l. iudicia. l. d̄. r̄a. ven. et vide qd plene dico i. c. scio loco. d̄ pba. **Item** puto qz

ubi ageretur de modico preiudicio sufficit probare violentiam per unum testem cum iuramento pti iuxta ea que habent in. c. si. de iur. Seco nota casum valde notabilem in quo quis pbat per pprigim iuramentum res amissas et eaz valorem. An autem hoc habeat locum contra quolibet delinquentes dicam. Tercio nota ibi taxatione. qz iudex an condonationes ad extimationes rerum amissaz debet prius taxare scdz iudicium suum valorem illaz rerum et postmodum deferre iuramentu pti vt iuret an valet tantum quantum ipse taxauerit. neqz debet prius recipere iuramentu et postmodum taxare qz cum illud sit iuramentu de veritate si taxaret postmodu in minori quantitate redargueret iurantem de periurio. qd esse non debet. vt in au. Et hoc de nouo iure. L. de indi. et in corpore vnde sumit eo. si. in. s. oportet. secus a pte in iuramento affectio nis. quia tunc iudicis taxatio potest precedere et sequi vt in. l. videamus. in. s. iurare. ff. de in litem iuran. nam hoc casu non redarguitur iurans de periurio. sed de iordinata affectioe quam habebat in rem suam. vt nonne glo. et Bar. in. d. au. sed hodie nouo iure. et in. d. l. videamus. et qn sit referendu hoc iuramentu affectiois dicendum vt legitur et no. in. l. in actonibus. ff. de litem iuran. Ultimo collige qz potest quis rerum amissarum petere extimatoem. et sic non tenetur qz precise petere rem quaz perdidit. In hoc tamē distingue qz aut res amissa extat ita qz potest restitui. et tunc non debet peti extimatio. sed ipsa res que est i extimatoe vt in. l. re furtiua. ff. de condi. fur. et si no possit restitui tempe sententie iudex condempnabit in extimatione licet fuerit res ipsa petita. quia in defectum rei succedit extimato in obligatione. vt in. l. iulianus. ff. de confel. aut certu est a principio re si extare seu restitui non posse. et tunc debet peti extimatio et etiam in extimatione debet fieri condemnatio. sic potest intelligi iste tex. in. l. si qn. L. vnde vi. et pbatur in. d. l. in re furtiua. Et autem dubitatur an res extat tunc potest fieri petitio alternatiua vt peto talem rem et si non extat peto extimationem. vt no. per bar. in. d. l. si qn. et i. d. l. in re furtiua. et plenius in. l. stipulationes non diuiduntur. ff. de vbo. obli. et hec notabis. In glo. i. ibi ppter difficultatem pbandi. zc. pondera bene glo. vult em qz duo debent concurrere ad hoc vt stet iuramento coquerentis. pmo difficultas pbandi res amissas. scdo odium violenti n ergo sufficeret difficultas pbandi absqz delicto conuenti. Et hec faciunt ad qonem pone statuto cauet qz si qz fuerit disrobatus in villa qz teneatur ipa villa ad extimationem. viator nunc pqueritur de spoliatoe et petit vt villa cogatur ad emendandum. queritur nuquid debeat stari iuramento istu viatoris. et dicendu qz violentia debet pbari p. testes. vt hic est tex. vel per iudicia vio-

lenta modo pdicto. Sed dubium est nuquid sup quantitate rerum amissaz debeat stari iuramento cum b co currat difficultas pbandi. quia solus erat qn erat disrobatus et nemo vidit quid portabat in valisio vel in marsupio. Item hic concurrat odium spoliatois. Et contrariu coiter concluditur. qz licet hic concurrat maleficium tn villa que conuenitur non comisit maleficium sed tegetur de maleficio alterius vigore statuti. et ideo non debet stari iuramento illius cum no agatur ptra delinqntem. secus si ageretur contra illum qui spoliavit ita coiter concludit legisse in. d. l. si qn. et in. l. ne quid. ff. de incen. rui. nau. Et qz duo requiruntur ad b vt stet iuramento videlicet difficultas et maleficium conuenti no glo. in. d. c. au. ff. nouo iure. et in. d. l. videamus. et bar. in. d. l. si qn. Seco infertur ad aliam qdem nunqd dispositio huius. c. habeat locum in vi copulsua tm. Glo. ista in pcedenti pricula videtur sentire qz sic. in eo qz dicit qz haec decretalis ptnet ad pnam ptem rubrice. vbi ponitur de vi. et no ad scdam vbi tractatur de metu. ergo si per metu aliqd pdidi n stabitur iuramento meo. Contrariu notabiliter voluit b Inno. dicens cu iste tex. loquat de vi habet locu in qualibet vi. siue sit copulsua siue ablatiua siue expulsiua. Item in turbatiua et inqetatiua. nam in omibz istis pot vis verificari. vt habes glo. s. e. ad audientia. Item scdm eam ista decretalis ponit sub isto titulo. vbi generaliter tractatur de vi et metu ergo vt conueniat rubro debet generaliter intelligi. et ex hoc infert qz si ppter gentes armatas venientes versus me. pbabiliter fugi qz de omnibus damnis mihi illatis debet stari iuramento meo. Item dicit si dñs alicuius loci iniuste bant ferit alicuz subditu. nam si bona sua sunt postmodu occupata debet stari iuramento suo sup rebus amissis. Item etiaz concludit in furto. licet em iste tex. no loqz tur in furto sed in vi. tn eadez est ro cum conueniatur fur de suo delicto et sic difficile est probare res amissas qz pbato facto stabitur iuramento meo sup rebz amissis et lz qda tenuerit cotrarium vt b refert Inno. hosi. tn sequit piaz opi. Inno. vt subueniat pbationibz z pa niatur maleficiu qd est no dignum. Item dicit Inno. si conuentus redargueretur de dolo. vt inodium doli. et ppter difficultate pbandi stet iuramento pti. Ex b infert qz si ego deposui penes te saccu sigillatum et tu mihi restituisti sine sigillo qz si p qroz d pditoe ali qz rez dz stari iuramento meo. qz in actoi depositi veit dol. vt no. i. c. de deposito. z i. l. i. ff. e. vi dolose fuisse vsat tollendo sigillu. Et hac opi. Inno. repio tenuisse bar. i. d. l. i. actoi. Do. an. pderat duplex iuramentu. qd daz pstat sup quantitate rez amissaz. qd daz pstat tur super extimatoe rerum. in primo casu dicit qz solum in iterdicto vnde vi. vel vi bo. rap. debet verificari

iste tex. et sic sentit q̄ solum in vi expulsiua vel ablatiua
debet stari iuramento partis super quantitate rerum
amissarum. sed vbi constaret de re amissa tunc sup̄ ex
timate statim iuramento partis etiam in alijs casib⁹
ex quo concurrat delictum conuenti. sed hec restrictio
mibi non placet nec vt arbitror seruaretur in iudicio cū
cōmunis opinio sit in oppositum. et videtur p̄bari con
traria opi. in. d. l. si quando. vbi tex. loquitur generali
ter de vi. facit tex. ibi dum dicit super rebus tempore
impetus arreptis. rē. Item in furto videtur tex. iun
cta glo. in. d. l. videamus. et in. l. cū furto. eo. ti. hinc
est q̄ glo. iuris ciuilib⁹ non restrinxerunt se ad violentiā
sed dicunt q̄ vbi concurrat difficultas probandi male
ficiū conuenti debet stari iuramento partis ita nota
uit glo. in. d. an. sed hodie nouo iure. et i. d. l. videam⁹
et idem sentit Bar. in. d. l. in actōnibus. Item si iura
defecerant hoc esset asserendū ratione naturali. nam ex
quo delictum tuum fuit causa difficultandi probatio
nem debet stari iuramento meo. nam ratione naturali
deficiente lege arguendum est. vt. l. scire oportet. §. suf
ficiat. ff. de exca. tu. facit. c. ij. requiris in fi. de appeli. nō
glo. quam tenebis menti. l. di. cōsuetudo. et p̄dicta bñ
notabis. q̄ sunt quotidiana. Sed quia. s. dixi q̄ dēt
p̄bari furtum seu maleficiū quo modo probabit. Dic
q̄ p̄pter difficultatem probandi admittuntur testes q̄
alias non admitterentur. vnde per socios et familiares
probabo q̄ fur intravit domum. Item ostium videt
fractum vel quid simile. nam cum de nocte vel regula
riter in die non sint in domo nisi socij et domestici seu
familiares oportet necessario q̄ illi admittantur in te
stes. pro hoc bonus tex. in simili in. l. consensu. l. de
repu. et in. c. veniens. ij. in fi. de testi. dic etiam q̄ vbi
opus esset probare res amissas potest fieri probatio p̄
domesticos et familiares modo p̄dicto qui viderūt
illas res p̄cedenti die et de nocte senserūt fures ⁊ sur
gentes non repererunt alias res. Et hoc notanter di
cit Bar. in. d. l. si qñ. et habetis materiam satis dare
collectam. et videbitis q̄ doctores intricate loquūtur
sparsim hic et sparsim ibi. In glo. pe. in fi. nō. glo.
et idem tenet Inno. dicit non valere sententiā si iudex
condemnat in minori quātitate q̄ fuerit per eum tax
atū et partem iuratum et hoc per tex. in. §. oportet. et i
d. l. si qñ. vbi dicitur q̄ ex quo iudex taxauit et detulit
iuramentū parti nō debet i minori quātitate cōdemna
re. et hoc dicit verū nisi iudex deprehendat se errasse in
taxatione. q̄ tunc poterit reuocare taxatōem et cōdem
nari i minori quātitate et est singularis limitatio ad ia
ra p̄allegata. Sed ego dubito an h sit vez q̄ illa iura
necessitant iudicem ad cōdemnandū scōm taxatōem ⁊
iuramentū. Nam ibi ponit vbum oportet qd̄ est neces
sitatiū. vt nō. in le. in bonifidei. l. d. re. credi. et in. l.

admonendi. ff. de iuratur. Item hoc est notabile q̄
vt. s. dixi quando fuit iuramentū de veritate non pōt
iudex postmodū taxare minorem quantitatē. quia no
taret iuramentum de peritorio. vt nō glo. in. d. an. sed ho
die nouo iure. et ibi per Bar. in fi. In glo. si. ibi si
pauper vel diues. vnde secundum docto. si muliercula
diceret se habuisse cyphos aureos argenteos. vt villis
mercato: margaritas preciosas non est eis credendū
Sed aduerte quia tex. hic simpliciter dixit vt sup̄
quantitate rerum amissarū stetur iuramento. sed in ex
timate rerum debet procedere iudicis. taxatio et sic
in taxatōe seu in extimate loquitur tex. in. d. l. si qñ
Dicit etiam hosti. q̄ debet considerari persona cōuenti
an sit verisimile q̄ talia furtiuerit. et pro hoc tex. ibi
personar. rē.

De resti. in integrum Ru.

Hec rubrica continuatur ad p̄cedentia hoc ordi
ne. Supra visum est de quadam restitutione speciali
que scilicet datur occasione metus sed quia quedam ē
restitutio generalis per quas subuenitur ecclesijs ⁊ mi
noribus iure sp̄ali. maioribus vero ex clausula genera
li iusta scilicet causa suggerente merito post rubricam p̄
cedentē subijcit ista in q̄ tractat generaliter d̄ resti. in
inte. ⁊ dicit q̄ restituē i integrū ē eides qd̄ i p̄stinū statū
reponere. ij. q. ij. in fi. et in. l. i. l. d. sen. passi. Inco.

Equiuit.

Hoc dicit in sū
ma. Contra cō
tractum alias legitime celebratum
restituatur ecclesia si manifeste ap
paret ipsius detrimētū. vel summa
tur claris sic. Si i contractu ven
ditionis vel locationis. ecclesia fuit enormiter lesa pōt
aduersus tale contractū petere restituōem in integrum.
emptor tñ seu conductor nō debet fraudari in p̄cio suo
vel in sumptibus per eum factis. h dicit. Cōmunis di
uisio. secunda vbi noueris. Nota primo ex tex. iun
cta glo. i. q̄ ecclesia restituat non solū aduersus contra
ctum locationis si per talem contractū passa ē lesione
h dicit generaliter q̄ aduersus omnē p̄tractū pōt eccle
sia petere restituōem si pōt p̄bare lesionē. vt in. ca. i. e.
ti. li. vi. Nota secūdo duo requisita ad tex. ad hoc
vt ecclesia cōsequatur restituōem aduersus contractum.
Primo requiritur q̄ fuerit lesa occasione illi⁹ con
tractus. Secundo q̄ manifeste appareat de lesione. nō
tamen intelligas q̄ lesio debet esse notoria sed requi
ritur q̄ sit manifesta h est q̄ per testes vel alia legitima
documenta. p̄betur de lesione q̄ interesse p̄ueniens ex
p̄tractu d̄ p̄bari per testes. vt nō. glo. i. c. dilecti. d. fo.